

Značaj procedure javne nabave za prijavu i realizaciju EU projekta

---

Lalić, Zvonimir

Master's thesis / Diplomski rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of agriculture / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Poljoprivredni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:151:364009>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-26**

Sveučilište Josipa Jurja
Strossmayera u Osijeku

**Fakultet
agrobiotehničkih
znanosti Osijek**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek - Repository of the Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Zvonimir Lalić, absolvent

Sveučilišni diplomski studij Agroekonomika

Smjer: Agroekonomika

**ZNAČAJ PROCEDURE JAVNE NABAVE ZA PRIJAVU I
REALIZACIJU EU PROJEKTA**

Diplomski rad

Osijek, 2015

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Zvonimir Lalić, absolvent

Sveučilišni diplomski studij Agroekonomika

Smjer: Agroekonomika

**ZNAČAJ PROCEDURE JAVNE NABAVE ZA PRIJAVU I
REALIZACIJU EU PROJEKTA**

Diplomski rad

Povjerenstvo za ocjenu i obranu diplomskog rada:

1. prof. dr. sc. Jadranka Deže, predsjednik
2. prof. dr. sc. Ivan Štefanić, mentor .....
3. doc. dr. sc. Snježana Tolić, član

SADRŽAJ

1.	UVOD.....	1
2.	PROGRAMI EUROPSKE UNIJE.....	4
2.1.	Program CARDS.....	4
2.2.	Program PHARE.....	5
2.3.	Program ISPA.....	6
2.4.	Program SAPARD.....	7
2.5.	Program IPA.....	8
3.	ANALIZA USPJEŠNOSTI ISKORIŠTENJA PROGRAMA EU.....	10
3.1.	Dodijeljena financijska potpora u financijskom razdoblju od 2000. do 2006. godine.....	10
3.2.	Dodijeljena financijska potpora u financijskom razdoblju od 2007. do 2013. godine.....	11
4.	ZAKONODAVNI OKVIR ZA JAVNU NABAVU REPUBLIKE HRVATSKE.....	13
4.1.	Predmet zakona o javnoj nabavi.....	13
4.2.	Obveznici primjene zakona o javnoj nabavi.....	13
4.3.	Vrste ugovora prema zakonu o javnoj nabavi.....	15
4.4.	Načela javne nabave.....	16
4.5.	Vrste postupaka javne nabave.....	17
4.5.1.	Tijek otvorenog postupka javne nabave	17
4.5.2.	Tijek ograničenog postupka javne nabave	18
4.5.3.	Tijek pregovaračkog postupka javne nabave s prethodnom objavom	19
4.5.4.	Tijek pregovaračkog postupka javne nabave bez prethodne objave	20
4.5.5.	Tijek natjecateljskog dijaloga	20
5.	USPOREDBA PROGRAMSKIH PROCEDURA IZMEĐU HRVATSKOG ZAKONA O JAVNOJ NABAVI I PRAKTIČNOG VODIČA KROZ PROCEDURE UGOVORANJA POMOĆI EU TREĆIM ZEMLJAMA.....	22
5.1.	Zakon o javnoj nabavi.....	22
5.1.1.	Postupci nabave.....	22

5.1.2.	Odredbe o objavljivanju.....	27
5.1.3.	Razlozi isključenja, uvjeti sposobnosti i kriteriji za odabir ponude.....	27
5.1.4.	Dokumentacija za nadmetanje.....	29
5.1.5.	Javno otvaranje i ocjenjivanje ponuda.....	30
5.1.6.	Neuobičajeno niske cijene.....	32
5.1.7.	Žalbe.....	32
5.2.	Praktični vodič kroz procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama.....	36
5.2.1.	Postupci nabave.....	36
5.2.2.	Odredbe o objavljivanju.....	39
5.2.3.	Razlozi isključenja, uvjeti sposobnosti i kriteriji za odabir ponude.....	39
5.2.4.	Dokumentacija za nadmetanje.....	41
5.2.5.	Javno otvaranje i ocjenjivanje ponuda.....	42
5.2.6.	Neuobičajeno niske cijene.....	43
5.2.7.	Žalbe.....	44
6.	PROVEDBA JAVNE NABAVE U EUROPSKOJ UNIJI I REPUBLICI HRVATSKOJ.....	45
6.1.	Status procesa javne nabave u Europskoj uniji.....	45
6.2.	Nepravilnosti u javnoj nabavi.....	46
6.3.	Nepravilnosti kod javne nabave u RH na programima Europske Unije u razdoblju od 2008.-2013.godine.....	48
6.4.	Radna grupa.....	49
6.5.	Nove odredbe u nacionalnim zakonodavstvima.....	50
7.	ZAKLJUČAK.....	52
8.	LITERATURA.....	54
9.	SAŽETAK.....	57
10.	SUMMARY.....	58
11.	POPIS PRILOGA.....	59
12.	POPIS TABLICA.....	63
13.	POPIS GRAFIKONA.....	64

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA
BASIC DOCUMENTATION CARD

1. UVOD

Hrvatska je stekla veliko iskustvo u radu s fondovima EU-a, programima i projektima u razdoblju financiranja programom IPA prije ulaska u Europsku uniju. Tijekom razdoblja IPA, Hrvatska je napredovala s programiranjem, u provedbi i radu s IPA fondovima i postavila je poprilično učinkovite strukture. Međutim, kritički komentari u izvješćima revizije IPA usmjereni su na (www.euoparl.europa.eu):

- a) Fluktuacija kadrova: strukture i tijela IPA programa doživjele su neefikasnost. To je započelo u razdoblju prije pristupanja Hrvatske EU zbog potrebe dovršetka programa i projekata PHARE / ISPA , te obveze u uspostavljanju i pokretanju IPA strukture na prihvatljiv standard, kao i priprema za ESI fondove nakon pristupanja.
- b) Javna nabava: Ugovorna tijela IPA programa utvrdili su da se proces javne nabave formalno provodi, sa stalnim slabostima u kvaliteti dokumentacije za nadmetanje što dovodi do sporog procesa nabave, problema s ispunjenjem cilja sredstava i problem povrata sredstava u neki od glavnih OP (osobito u IPA IIIa - Promet).

Javnu nabavu možemo definirati kao skup postupaka koje naručitelj, koji samostalno ne stječu financijska sredstva već su neposredni ili posredni korisnici državnog ili lokalnog proračuna, moraju provesti prije zaključivanja ugovora o javnoj nabavi roba, radova i usluga, a javnonabavno zakonodavstvo kao skup propisa kojih su se gore spomenuti naručitelji dužni pridržavati tijekom postupka nabave roba, radova i usluga (Ivanušec i sur., 2008.).

Na postupke javne nabave unutar projekata financiranih iz pretpristupnih programa EU sredstvima nije se odnosio hrvatski zakon o javnoj nabavi, odnosno nije postojala obveza naručitelja da javnu nabavu provode sukladno lokalnom zakonu.

PRAG (Practical Guide to Contract procedures for EU external actions) je vodič Europske komisije kojim se uređuju procedure i pravila za nabavu i ugovaranje koji se primjenjuju na ugovore u sklopu pomoći EU trećim zemljama (EC, PRAG, 2014.). U Republici Hrvatskoj se PRAG primjenjivao na projekte financirane iz pretpristupnih programa Europske Unije, a nakon ulaska RH u EU primjenjuje se još za prekograničnu suradnja sa Srbijom, BiH i Crnom Gorom.

Pregovori s EU o Poglavlju 5. – Javna nabava, formalno su otvoreni u prosincu 2008. U zajedničkom stajalištu, EU je za zatvaranje ovoga poglavlja zatražila od Republike Hrvatske ispunjenje sljedećih mjerila (Ljubanović i Britvić-Vetma, 2011.):

- a) prilagoditi nacionalni zakonodavni okvir koji treba obuhvatiti sva područja javne nabave, uključivo i koncesije, te javno-privatno partnerstvo,
- b) pružiti dokaze da će nacionalne institucije odgovorne za vođenje politike i provedbu javnih nabava na primjeren način ispunjavati svoje zadaće,
- c) pružiti dokaze da su poduzete primjerene mjere kako bi se pravodobno, prije pristupanja EU, osigurala odgovarajuća primjena nacionalnog zakonodavstva na svim razinama.

Na temelju izvješća Vlade RH o ispunjavanju zadaća iz Poglavlja 5. – Javna nabava, te ostvarenog napretka, na desetom je sastanku Međuvladine konferencije o pristupanju RH EU, održanom siječanj 2010. u Bruxellsu, rečeno da je poglavlje privremeno zatvoreno (Ljubanović i Britvić-Vetma, 2011.).

Ulaskom Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije najveća promjena koja je nastupila u vezi programa Europske unije je prestanak upotrebe PRAG-a, te se umjesto pravila PRAG-a u potpunosti primjenjuje hrvatski Zakon o javnoj nabavi.

Zakonodavni okvir koji se odnosi na javnu nabavu u Republici Hrvatskoj postavljen je Zakonom o javnoj nabavi iz 2007. godine (Narodne novine br. 110/2007.), a koji je kroz godine uporabe doživio nekoliko izmjena i dopuna.

Sada važeći Zakon o javnoj nabavi usvojen je na sjednici Hrvatskog sabora dana 15. srpnja 2011. godine, a stupio je na snagu 1. siječnja 2012. godine. Pojedine odredbe ovoga Zakona su stupile na snagu na dan pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Nakon toga, Zakon o javnoj nabavi je doživio dvije izmjene i dopune. Prvu je Hrvatski sabor donio na sjednici 21. lipnja 2013. godine, a objavljena je u Narodnim novinama, br. 90/11. 24. lipnja 2013., a drugu je Hrvatski sabor donio na sjednici 22. studenoga 2013. godine, a objavljena je u Narodnim novinama br. 143/13, 27. studenoga 2013.

Cilj rada je ustanoviti važnost procedure i postupka javne nabave za uspješnost prijave i realizacije EU projekata putem analize učinkovitosti javne nabave, pregledom zakonodavnih okvira Europske unije i Republike Hrvatske koji obuhvaćaju zakon o javnoj

nabavi, načela postupaka javne nabave i direktiva te analizom stanja i provedbe javne nabave u Europskoj uniji i Republici Hrvatskoj, slabosti i najčešćih nepravilnosti u postupcima javne nabave za EU programe utvrđenih od revizorskog suda.

2. PROGRAMI EUROPSKE UNIJE

Putem pretpristupnih fondova Europske Unije sredstva su iz proračuna Europske unije namijenjena državama nečlanicama (tzv. Program pomoći - kao npr. program CARDS) i državama kandidatkinjama za članstvo u Europskoj Uniji. U pretpristupnom razdoblju su dostupni programi PHARE, ISPA, SAPARD i IPA sa ciljem provedbe političkih, gospodarskih i institucionalnih reformi i kod pretpristupnih programa pripreme za ulazak u članstvo u EU, pa time i korištenje Strukturnih fondova i Kohezijskog fonda (Jakovac i Maljković, 2010).

2.1. Program CARDS

Europska unija je Hrvatskoj 2000. godine ponudila program pomoći nazvan Pomoć Zajednice za obnovu razvoj i stabilizaciju - CARDS(eng. Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilization). Program CARDS služio je kao instrument potpore i provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Općeniti cilj programa CARDS je puna integracija Republike Hrvatske u Europsku uniju te kao takav ima jasno pretpristupno usmjerenje (Europski fondovi za Hrvatske projekte).

Početak prosinca iste godine Vijeće ministara usvojilo je Uredbu br. 2666/2000/EC (OJ L 306, 7. prosinca 2000.) kojom se u razdoblju 2000.-2006. godine državama zapadnoga Balkana dodjeljuje više od 5 milijardi eura za obnovu, razvoj infrastrukture, promidžbu demokracije, gospodarskog i socijalnog razvoja i regionalne suradnje u pet prioritarnih sektora (<http://www.e92.hr>):

- pravosuđe i unutarnji poslovi,
- razvoj administrativnih kapaciteta javne uprave,
- gospodarski i socijalni razvoj,
- demokratska stabilizacija,
- zaštita okoliša i prirodnih resursa.

Ciljevi CARDS-a uključuju razvijanje zakonodavnih kapaciteta države korisnice CARDS pomoći (uključujući usklađivanje sa pravnom stečevinom Europske Unije), poticanje tržišnih i strukturnih reformi, promicanje održivoga razvitka i promicanje intenzivnije suradnje među državama kandidatkinjama za pristupanje Europskoj Uniji, ostalim

državama regije jugoistočne Europe i državama članicama Europske Unije (Jakovac i Maljković, 2010).

2.2 Program PHARE

Program Pomoć Poljskoj i Mađarskoj za obnovu ekonomije - PHARE (eng. Pologne et Hongrie - Aide á Restructuration Economique) pokrenut je 1989. godine Uredbom Vijeća (EEC) br. 3906/89, kao program pomoći najprije Poljskoj i Mađarskoj a zatim i drugim tranzicijskim državama srednje i istočne Europe, u promicanju višestranačke demokracije i obnovi gospodarstva nakon izlaska iz komunističkog sustava. Program PHARE se 1997. godine potpuno usmjerava na pretpristupne prioritete i postaje glavnim financijsko-tehničkim instrumentom pretpristupne strategije za države kandidatkinje. Republika Hrvatska korisnica je programa PHARE od proračunske godine 2005 (<http://www.istra-europa.eu>).

Sredstva iz PHARE od te su godine potpuno usmjerena na pretpristupne prioritete, pa program PHARE postaje pretpristupni program u punom smislu riječi s usmjerenošću prema dvama prioritetima (Jakovac i Maljković, 2010):

- a) Jačanje institucionalne sposobnosti svih tijela koja sudjeluju u procesu usklađivanja nacionalnih zakona s pravnom stečevinom Unije i provedba usklađenih zakona, a isto tako i poticanje njihove učinkovite međuinstitucionalne suradnje. Komponenta jačanja institucionalne sposobnosti financira se u iznosu od 30% do 70% programa.
- b) Ulaganja sa ciljem:
  1. stvaranja infrastrukture potrebne za učinkovitu provedbu pravne stečevine Unije (npr. opremanje graničnih prijelaza u skladu sa Schengenskim propisima);
  2. provedbe projekata kojima je cilj povećati gospodarsku i socijalnu koheziju unutar države kandidatkinje, promicati tržišno gospodarstvo, i pripremiti je za korištenje Europskog fonda za regionalni razvoj te Europskog socijalnog fonda nakon stjecanja statusa države članice Europske Unije (npr. restrukturiranje i modernizacija postojećih industrijskih postrojenja, poticanje malog i srednjeg poduzetništva ili prekvalifikacije radne snage). Komponenta ulaganja financira se u maksimalnom iznosu od 70% programa PHARE, a za sve investicijske projekte, ili projektne komponente,

država korisnica mora osigurati sufinanciranje iz nacionalnog proračuna u iznosu od 25%.

Projekti PHARE podupirao je osam prioriteta ustanovljenih Pristupnim partnerstvom (Europski fondovi za Hrvatske projekte):

- a) demokratizaciju i vladavinu prava,
- b) ljudska prava i prava manjina,
- c) gospodarske kriterije,
- d) unutarnje tržište i trgovinu,
- e) sektorske politike,
- f) suradnja na području pravosuđa i unutarnjih poslova,
- g) programe potpore,
- h) gospodarsko-socijalnu koheziju.

Program PHARE provodi se prema decentraliziranom modelu što znači da su priprema i provedba projekata prenesene na nacionalna upravna tijela države korisnice, koja na tim poslovima surađuje sa službama Europske komisije. Administrativni i financijski postupci podliježu prethodnoj (ex-ante) kontroli Europske komisije koja provjerava ispravnost natječajnog postupka prije sklapanja ugovora s odabranim izvođačem projekta (Jakovac i Maljković, 2010.).

2.3. Program ISPA

Od 1. siječnja. 2005 Hrvatska je korisnik programa Instrument politike u pretpripristupnom razodlju ISPA (eng. Instrument for Structural Policies for Pre-Accession) koji je uspostavljen Uredbom Vijeća 1267/1999/EC, a cilj mu je ustanoviti nacionalne prioritete kad je riječ o okolišu i prometnoj infrastrukturi (Europski fondovi za Hrvatske projekte).

Osnovu za korištenje financijskih sredstava programa ISPA čine nacionalne ISPA strategije za promet i zaštitu okoliša koje održavaju sektorske prioritete, prijedloge projekata i kriterije za selekciju (Jakovac i Maljković, 2010.).

Iz sredstava tog programa financiraju se ulaganja u velike infrastrukturne projekte u sektoru prometa i zaštite okoliša. Projekti izgradnje prometne infrastrukture u većini zemalja uključivali su proširenje transeuropske prometne mreže čime se omogućuje

povezivanje države kandidatkinje s ključnim prometnim koridorima u državama članicama EU-a, kao i povezivanje pojedinih nacionalnih prometnih mreža (www.limun.hr).

Za svaki projekt koji se realizira u sklopu programa ISPA predstavnici Europske komisije i Vlade Republike Hrvatske potpisuju Memorandum o financiranju. Svaki memorandumom definiraju se obveze i modaliteti provedbe pojedinog projekta, raspodjela financijskih sredstava koje osigurava ISPA te udio kojim će se sufinanciranju sudjelovati Hrvatska. Udio u sufinanciranju varira od projekta do projekta i temelji se na specifičnoj analizi troškova i koristi (Jakovac i Maljković, 2010.).

2.4. Program SAPARD

Posebni pretpristupni fond namijenjen za poljoprivredu i razvitak ruralnih područja(eng. Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development) instrument je kojim se financijska pomoć pruža poljoprivredi i ruralnom razvitku da bi se državi kandidatkinji omogućilo da se pripremi za korištenje sredstava iz fondova zajedničke poljoprivredne politike nakon ulaska punopravno članstvo Europske Unije. Pokrenut godine 2000. program SAPARD je, osim primarnih ulaganja u poljoprivrednu i ruralnu infrastrukturu, usmjeren na rješavanje strukturnih prilagodbi u tim sektorima, na izgradnju konkurentnoga i učinkovitoga sektora poljoprivrede i prerade hrane, na stvaranje novih radnih mjesta i prihoda u najmanje razvijenim regijama, na jačanje održivog razvitka u ruralnim područjima i na poboljšanje kvalitete života ruralnog stanovništva (Jakovac i Maljković, 2010.).

U skladu s programom SAPARD u Hrvatskoj se financiraju sljedeće mjere (Europski fondovi za Hrvatske projekte):

- a) Mjera 1 - poboljšanje kakvoće proizvoda, smanjenje proizvodnih troškova, povećanje konkurentnosti, moderniziranje proizvodnog sustava, smanjenje zagađenja okoliša, dostizanje standarda EU-a vezanih za higijenska, veterinarska i pitanja zaštite okoliša;
- b) Mjera 2 - moderniziranje pogodno za preradu poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, poboljšanje zbrinjavanja otpada životinjskog podrijetla, povećanje konkurentnosti tržišta i dostizanje standarda EU-a vezanih za higijenska, veterinarska i pitanja zaštite okoliša.

Sredstva iz ovoga fonda pokrivaju 75% troškova projekta. Krajnji su korisnici izvođači radova na manjim lokalnim infrastrukturama i privatni poduzetnici u području poljoprivrede i prehrambene industrije (Jakovac i Maljković, 2010).

2.5. Program IPA

Instrument pretpristupne pomoći - IPA (eng. Instrument for Pre-Accession assistance) novi je program pomoći za razdoblje od 2007. do 2013. godine koji zamjenjuje dosadašnje programe CARDS, PHARE, ISPA i SAPARD (Bilas i sur., 2011.). Program IPA osigurava financijska sredstva za projekte svrha kojih je pomoć državnim tijelima u postizanju spremnosti za učinkovitu primjenu nacionalnih zakona usklađenih sa pravnom stečevinom Europske Unije i pripremiti državna tijela i korisnike iz nevladinog sektora za upravljanje i korištenje strukturnih instrumenata nakon ulaska u Europsku Uniju (Jakovac i Maljković, 2010.).

IPA je uspostavljena Uredbom Vijeća br. 1085/2006 koja određuje cjelokupni okvir pomoći i opća načela pomoći. Detaljnija pravila provedbe iznesena su u Uredbi br. 718/2007 (Europski fondovi za Hrvatske projekte).

Instrument pretpristupne pomoći sastoji se od pet komponenti (Jakovac i Maljković, 2010):

- a) Pomoć u tranziciji i jačanje institucija koja predstavlja svojevrsan neposredan nastavak aktivnosti iz programa PHARE, uz iznimku komponente ekonomske i socijalne kohezije.
- b) Regionalna i prekogranična suradnja u sklopu koje će se financirati zajedničke prekogranične aktivnosti među državama korisnicama programa IPA, među njima i državama članicama Europske Unije.
- c) Regionalni razvitak kao sastavnica koja je nastavak programa ISPA i komponente ekonomske i socijalne kohezije programa PHARE, te financira infrastrukturne projekte većih razmjera na području zaštite okoliša i prometa i programe poticanja nacionalne konkurentnosti i ujednačenog regionalnoga razvitka. Ta komponenta programa IPA predstavlja pripremu za korištenje Europskog fonda za regionalni razvitak nakon pristupanja.
- d) Razvijanje ljudskih resursa kao preteča Europskoga socijalnoga fonda financira projekte na području socijalne kohezije u svrhu ostvarivanja ciljeva Europske strategije za zapošljavanje.

- e) Ruralni razvitak neposredno se nastavlja na program SAPARD i osigurava financijska sredstva za projekte primjene pravne stečevine Europske Unije na području poljoprivrede i one kojima se promiče razvijanje u ruralnim područjima.

3. ANALIZA USPJEŠNOSTI ISKORIŠTENJA PROGRAMA EUROPSKE UNIJE

U proračunskom razdoblju od 2000. do 2006. godine Hrvatska je koristila programe CARDS 2003., CARDS 2004, PHARE 2005., PHARE 2006., ISPA i SAPARD, a u proračunskom razdoblju od 2007. do 2013. godine program IPA.

3.1. Dodijeljena financijska potpora u proračunskom razdoblju od 2000.-2006. godine

Udjel ugovoreno/dodijeljeno u programu CARDS 2003. bio je 97,68%, CARDS 2004. 94,61%, PHARE 2005. 87,38%, PHARE 2006. 85,22%, ISPA 95% i SAPARD 61,7%.

Tablica 1. Prikaz financijskih sredstava na raspolaganju Republici Hrvatskoj preko programa CARDS , PHARE, ISPA i SAPARD do 31.12.2010.

	PROGRAM					
	CARDS 2003.	CARDS 2004.	PHARE 2005.	PHARE 2006.	ISPA	SAPARD
DODIJELJENA SREDSTVA (tis. EUR)	29.366	46.574	73.141	68.149	59.000	25.000
UGOVORENA SREDSTVA (tis. EUR)	28.686	44.065	63.911	54.669	56.052	15.426
UGOVORENO/ DODIJELJENO (%)	97,68	94,61	87,38	85,22	95	61,7
PRIMLJENA SREDSTVA OD EK (tis. EUR)	28.538	43.610	63.536	53.992	33.841	13.960
PLAĆENO KRAJNJIM KORISNICIMA (tis. EUR)	27.255	41.441	58.538	46.997	31.033	11. 636
PLAĆENO/ UGOVORENO (%)	95,01	94,04	91,59	85,97	55,36	75,43
PLAĆENO/ DODIJELJENO (%)	92,81	88,98	80,03	68,96	52,60	46,54

Izvor: Izračun prema www.mfin.hr

Udjel plaćeno/dodijeljeno u programu CARDS 2003. bio je 92,81%, CARDS 2004. 88,98%, PHARE 2005. 80,03%, PHARE 2006. 68,96%, ISPA 52,60% i SAPARD 46,54%.

Razlika između udjela ugovoreno/dodijeljeno i plaćeno/dodijeljeno u programu CARDS 2003. bio je 4,87%, CARDS 2004. 5,63%, PHARE 2005. 7,35%, PHARE 2006. 16,26%, ISPA 42,4% i SAPARD 15,16%.

3.2. Dodijeljena financijska potpora u razdoblju 2007.-2013. godine

U proračunskom razdoblju 2007.-2013. godine 2007. do 2013. godine Hrvatska je koristila financijska sredstva iz programa IPA.

Tablica 2. Prikaz financijskih sredstava na raspolaganju Republici Hrvatskoj putem programa IPA do 31.12.2012

	PROGRAM								
	IPA I					IPA II	IPA III	IPA IV	IPA V
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2007-2010.	2007-2011.	2007-2013.	2007-2011.
DODIJELJENA SREDSTVA (tis. EUR)	44.554	42.326	42.102	38.623	34.638	10.319	257.350	94.422	129.400
UGOVORENA SREDSTVA (tis. EUR)	41.427	40.141	32.224	13.358	7.063	7.990	168.241	43.177	56.469
UGOVORENO/DODIJELJENO (%)	92,98	94,84	76,54	34,58	20,39	77,42	65,37	45,73	43,64
DOZNAČENA SREDSTVA OD EK (tis. EUR)	39.355	37.554	29.024	16.757	9.739	6.752	88.635	33.123	30.084
PLAĆENO KRAJNJIM KORISNICIMA (tis. EUR)	37.662	28.190	19.161	11.464	7.063	5.780	80.380	34.010	14.773
PLAĆENO/UGOVORENO (%)	90,91	70,23	59,46	85,82	100	72,35	47,78	78,77	26,16
PLAĆENO/DODIJELJENO (%)	84,53	66,60	45,51	29,68	20,39	56,01	31,23	36,02	11,42

Izvor: Izračun prema www.strukturnifondovi.hr

Udjel ugovoreno/dodijeljeno u programu IPA I. 2007. bio je 92,98%, IPA I. 2008. 94,84%, IPA I. 2009. 76,54%, IPA I. 2010. 34,58%, IPA I. 2011. 20,39%, IPA II. u razdoblju od 2007. do 2010. je 77,42% , IPA III. u razdoblju od 2007. do 2011. 65,37%, IPA IV u razdoblju od 2007. do 2013. 45,73% i IPA V u razdoblju od 2007. do 2011. godine 43,64%.

Udjel plaćeno/dodijeljeno u programu IPA I. 2007. bio je 84,53%, IPA I. 2008. 66,60%, IPA I. 2009. 45,51%, IPA I. 2010. 29,68%, IPA I. 2011. 20,39%, IPA II. u razdoblju od 2007. do 2010. je 56,01% , IPA III. u razdoblju od 2007. do 2011. 31,23%, IPA IV u razdoblju od 2007. do 2013. 36,02% i IPA V u razdoblju od 2007. do 2011. godine 11,42%.

Razlika između udjela ugovoreno/dodijeljeno i plaćeno/dodijeljeno u programu IPA I. 2007. bio je 8,45%, IPA I. 2008. 28,24%, IPA I. 2009. 31,03%, IPA I. 2010. 4,9%, IPA I. 2011. 0%, IPA II. u razdoblju od 2007. do 2010. je 21,41% , IPA III. u razdoblju od 2007. do 2011. 31,14%, IPA IV u razdoblju od 2007. do 2013. 9,71% i IPA V u razdoblju od 2007. do 2011. godine 32,22%.

4. ZAKONODAVNI OKVIR ZA JAVNU NABAVU REPUBLIKE HRVATSKE

U Hrvatskoj je od 2007. - 2011. godine ukupan iznos ugovora koji su se provodili preko procedure javne nabave iznosio 169.383.749.622,00 kuna što ukazuje na veliki obujam sredstva, a s tim i na važnost procedure javne nabave (Grafikon 1.).

4.1. Predmet zakona o javnoj nabavi

Prema članku 1. pročišćenog teksta Zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) uređuju se postupci sklapanja ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma radi:

- a) nabave robe, radova ili usluga,
- b) pravne zaštita u vezi s tim postupcima
- c) nadležnost središnjeg tijela državne uprave nadležnog za sustav javne nabave.

4.2. Obveznici primjene zakona o javnoj nabavi

Prema zakonu subjekti nabave su naručitelj, ponuditelj i središnje tijelo za javnu nabavu. Postoje javni i sektorski naručitelji.

Prema članku 5. pročišćenog teksta Zakona o javnoj nabavi (NN 143/13, 2013) javni naručitelji su:

- a) Republika Hrvatska, odnosno državna tijela Republike Hrvatske,
- b) jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- c) pravne osobe koje su osnovane za određene svrhe radi zadovoljavanja potreba u općem interesu, koje nemaju industrijski ili trgovački značaj i ispunjavaju jedan od sljedećih uvjeta:
  1. da se financiraju iz državnog proračuna ili iz proračuna jedinice lokalne odnosno iz proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave ili sredstava drugih takvih pravnih osoba u iznosu većem od 50%, ili
  2. da nadzor nad poslovanjem tih pravnih osoba obavljaju državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili druge takve pravne osobe, ili
  3. da više od polovice članova nadzornog odbora, uprave ili odgovarajućeg tijela za upravljanje te vođenje poslova imenuju državna tijela, jedinice lokalne i područne regionalne) samouprave ili druge takve pravne osobe,

- d) zajednica tijela iz točaka a) i b) ili pravnih osoba iz točke c)

Prema članku 6. pročišćenog teksta Zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) sektorski naručitelji su:

- a) javni naručitelji koji obavljaju jednu ili više djelatnosti koje su određene Zakonom a kada nabavljaju robu, radove ili usluge za potrebe obavljanja tih djelatnosti,
- b) trgovačka društva u kojima javni naručitelj ili više javnih naručitelja ima ili može imati neposredan ili posredan prevladavajući utjecaj na osnovi njihova vlasništva, financijskog udjela ili na osnovi pravila koja vrijede za društva i koja obavljaju jednu ili više djelatnosti koje su određene Zakonom a kada nabavljaju robu, radove ili usluge za potrebe obavljanja tih djelatnosti,
- c) subjekti koji na temelju posebnog ili isključivog prava koje im je dodijelilo nadležno tijelo obavljaju jednu od djelatnosti određenih Zakonom ili kombinaciju tih djelatnosti kada nabavljaju robu, radove ili usluge za potrebe obavljanja tih djelatnosti, a nisu javni naručitelji ili trgovačka društva u smislu točaka 1. i 2..

Prevladavajući utjecaj javnog naručitelja nad trgovačkim društvom u smislu stavka 1. točke 2. ovoga članka pretpostavlja se ako javni naručitelj izravno ili neizravno: posjeduje većinu upisanoga kapitala, ili raspolaže većinom glasova povezanih s ulozima u društvu, ili može imenovati više od polovice članova nadzornog, upravnog ili odgovarajućeg tijela za upravljanje te vođenje poslova društva.

Putem ili od središnjeg tijela za javnu nabavu naručitelji mogu nabavljati robu, radove i/ili usluge. Središnje tijelo za javnu nabavu je naručitelj koji (NN 13/14, 2013):

- a) za naručitelje stječe određenu robu i/ili usluge,
- b) za naručitelje sklapa ugovore ili okvirne sporazume za robu, radove ili usluge.

Prema članku 177. pročišćenog teksta Zakona o javnoj nabavi Središnje tijelo državne uprave nadležno za sustav javne nabave nadležno je za (NN 13/14, 2013):

- a) razvoj, unapređenje i koordinaciju cjelokupnoga sustava javne nabave,

- b) predlaganje, pripremu i koordinaciju izrade nacrtu prijedloga zakona i drugih propisa o javnoj nabavi te sudjelovanje u izradi povezanih propisa,
- c) nadzor nad provedbom ovoga Zakona i provedbenih propisa ovoga Zakona te podnošenje optužnih prijedloga u prekršajnim postupcima,
- d) pružanje stručne pomoći u vezi s primjenom Zakona o javnoj nabavi i drugih propisa u području javne nabave kroz davanje mišljenja, uputa, izradu priručnika, drugih stručnih publikacija i standardnih obrazaca te vođenje Portala javne nabave,
- e) pripremu i provedbu izobrazbe u području javne nabave i izdavanje certifikata u području javne nabave,
- f) praćenje Elektroničkog oglasnika javne nabave Republike Hrvatske te prikupljanje, evidenciju, obradu i analizu podataka o javnoj nabavi te izradu statističkih izvješća;
- g) izradu stručnih i normativnih podloga za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji u području javne nabave,
- h) suradnju s državnim tijelima Republike Hrvatske radi postizanja ujednačenog tumačenja i pravilne primjene propisa iz područja javne nabave,
- i) ostvarivanje međunarodne suradnje i promicanje vrijednosti sustava javne nabave.

4.3. Vrste ugovora prema zakonu o javnoj nabavi

Prema članku 2. pročišćenog teksta Zakona o javnoj nabavi vrste ugovora koji su definirani pod temeljnim pojmovima zakona su(NN 13/14, 2013):

- a) Ugovor o javnoj nabavi je naplatni ugovor sklopljen u pisanom obliku između jednog ili više ponuditelja i jednog ili više naručitelja i čiji je predmet nabave izvođenje radova, isporuka robe ili pružanje usluga
- b) Ugovor o javnim radovima je ugovor o javnoj nabavi čiji je predmet: ili izvođenje radova, ili projektiranje i izvođenje radova, koji se odnose na jednu ili više djelatnosti navedenih u Dodatku I. Zakona koji se odnosi na graditeljstvo, ili posao ili realizacija bilo kakvim sredstvima posla koji odgovara zahtjevima što ih je naveo naručitelj.
- c) Ugovor o javnim uslugama je ugovor o javnoj nabavi koji nije ugovor o javnim radovima ili ugovor o javnoj nabavi robe, a čiji su predmet usluge u smislu Dodataka toga Zakona.

- d) Ugovor o javnoj nabavi čiji su predmet usluge u smislu Dodatka II. ovoga Zakona, a koji uključuje radove u smislu Dodatka I. Zakona o javnoj nabavi koji su samo sporedni uz glavni predmet ugovora smatra se ugovorom o javnim uslugama.
- e) Ugovor o javnoj nabavi robe je ugovor o javnoj nabavi koji nije ugovor o javnim radovima, a čiji je predmet kupnja robe, najam robe, zakup robe, leasing sa ili bez opcije kupnje robe. Ugovor o javnoj nabavi čiji je predmet isporuka robe, a koji kao sporedne uključuje i poslove postavljanja i instalacije, smatra se ugovorom o javnoj nabavi robe.

4.4. Načela javne nabave

Tri glavna načela su načelo slobodnog kretanja robe, načelo slobodnog poslovnog nastana i načelo slobode pružanja usluga. Izvorno, ta načela nisu bila povezana s javnom nabavom, nego sa stvaranjem zajedničkog tržišta. Autori navode da dostignuvši određenu razinu integracije, ugovori javne nabave više nisu mogli biti samo nacionalni interes (Franjković i sur., 2010.).

Načelo slobode kretanja robe podrazumijeva zabranu količinskih ograničenja odnosno zabranjena su količinska ograničenja na uvoz i sve mjere s istim učinkom između država-članica. Ove odredbe ne isključuju zabranu ili ograničenja uvoza, izvoza ili roba u tranzitu, a koja su opravdana razlozima javnog morala, javne politike ili javne sigurnosti; zaštite zdravlja i života ljudi, životinja i biljaka; zaštite nacionalnih blaga umjetničke, povijesna ili arheološke vrijednosti; ili zaštite industrijskog i optimalnog korištenja faktora proizvodnje, osobito radne snage (Ivanušec i sur., 2008.).

Načelo slobode poslovnog nastana zabranjuje se ograničavanje slobode osnivanja za državljane jedne države-članice na području druge države-članice. Ta se zabrana odnosi i na ograničavanje osnivanja agencija, ogranaka ili podružnica poduzeća od strane državljanina bilo koje države-članice koji su iskoristili pravo osnivanja na području neke druge države-članice (Ivanušec i sur., 2008.).

Načelo slobode pružanja usluga zabranjeno je ograničavati slobodu pružanja usluga unutar Zajednice kada se radi o državljanima iz država-članica koji su osnovali poduzeće u državi Zajednice koja nije država osobe kojoj su usluge namijenjene (Ivanušec i sur., 2008.).

4.5. Vrste postupaka javne nabave

Prema članku 25. pročišćenog teksta Zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) razlikujemo sljedeće postupke javne nabave:

1. tijek otvorenog postupka javne nabave
2. tijek ograničenog postupka javne nabave
3. tijek pregovaračkog postupka javne nabave s prethodnom objavom
4. tijek natjecateljskog dijaloga
5. tijek pregovaračkog postupka javne nabave bez prethodne objave

Za sklapanje ugovora naručitelj slobodno bira između otvorenog i ograničenog postupka, a u posebnim slučajevima i okolnostima točno određenim u člancima Zakona o javnoj nabavi, javni naručitelj smije koristiti pregovarački postupak s prethodnom objavom ili bez prethodne objave ili natjecateljski dijalog.

4.5.1. Tijek otvorenog postupka javne nabave

Otvoreni postupak javne nabave je postupak u kojem svaki zainteresirani gospodarski subjekt može podnijeti ponudu (NN 13/14;2013.). Naručitelj je obvezan objaviti poziv na nadmetanje u kojem se navode internetske stranice na kojima je dostupna dokumentacija za nadmetanje i sva moguća dodatna dokumentacija koja se odnosi na postupak, te je neograničeno i u cijelosti elektronički stavljena na raspolaganje u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske ili ako dokumentaciju nije moguće staviti elektronički na raspolaganje, u pozivu na nadmetanje se navode gdje se može preuzeti ili zahtijevati.

Gospodarski subjekt za vrijeme roka za dostavu ponuda, ima pravo zahtijevati objašnjenja i izmjene vezane za dokumentaciju, a ukoliko je zahtjev dostavljen pravodobno, naručitelj je obvezan odgovor staviti na internetskim stranicama na kojima je dostupna i dokumentacija, bez navođenja podataka o podnositelju zahtjeva i to rokovima predviđenim ovim Zakonom.

Prema zakonu odgovor za upit gospodarskog subjekta se mora staviti najkasnije tijekom šestog dana prije dana u kojem ističe rok za dostavu ponuda u postupku javne nabave velike vrijednosti, odnosno najkasnije tijekom četvrtog dana prije dana u kojem ističe rok za dostavu ponuda u postupku javne nabave male vrijednosti

U slučaju izmjene dokumentacije za vrijeme roka za dostavu ponuda, izmjenjena dokumentacija mora biti dostupna na isti način kao i osnovna dokumentacija i od izmjenjenih ponuditelja moraju imati najmanje 15 dana za dostavu ponuda u slučaju nabave velike vrijednosti, odnosno 10 u slučaju nabave male vrijednosti.

Gospodarski subjekti dostavljaju svoje ponude u roku za dostavu ponuda, te nakon roka ponuda se ne smije mijenjati. Zaprimljene ponude naručitelj pregledava i ocjenjuje i donosi odluku prema kriterijima iz poziva za nadmetanje i iz dokumentacije za nadmetanje.

4.5.2. Tijek ograničenog postupka javne nabave

Ograničeni postupak javne nabave je postupak u kojem svaki zainteresirani gospodarski subjekt može zatražiti sudjelovanje u postupku, pri čemu samo oni gospodarski subjekti koje naručitelj pozove mogu podnijeti ponudu (NN 13/14, 2013.).

Naručitelj je obavezan objaviti poziv na nadmetanje, sa dodatnom dokumentacijom koja je potrebna za izradu zahtjeva za sudjelovanje i navesti internetske stranice gdje je dostupna dodatna dokumentacija u pozivu za nadmetanje.

Zapisnik o ocijeni zahtjeva za sudjelovanje sastavlja se i u njega se unose sve bitne okolnosti, sadržaj zapisnika o ocijeni propisan je Uredbom o načinu izrade i postupanju s dokumentacijom za nadmetanje i ponudama. Natjecatelj ima pravo na uvid u onaj dio zapisnika koji se odnosi na njegov zahtjev, na što je potrebno paziti pri sastavljanju zapisnika.

Natjecateljima koji neće biti pozvani na dostavu ponude naručitelj šalje odluku o nedopustivosti sudjelovanja koja mora sadržavati razloge za nedopustivost sudjelovanja natjecatelja i dostavlja se svakom natjecatelju zasebno na način da nema uvid u podatke o ostalim natjecateljima. Odluka o nedopustivosti sudjelovanja šalje se na dokaziv način kao što su npr. dostavnica, povratnica, elektronička isprava i sl..

Natjecatelji koji su u drugom stupnju ograničenog postupka, dostavljaju se pozivi na dostavu ponude i to svakom pojedinom natjecatelju zasebno na način da nema uvid u podatke o ostalim natjecateljima.

Nakon pregleda i ocijene zaprimljenih ponuda prema kriterijima koji su ranije određeni, naručitelj donosi odluku o odabiru.

4.5.3. Tijek pregovaračkog postupka javne nabave s prethodnom objavom

Pregovarački postupak javne nabave je postupak u kojem se naručitelj obraća gospodarskim subjektima po vlastitom izboru i pregovara o uvjetima ugovora s jednim ili s više gospodarskih subjekata.

Naručitelj je obvezan objaviti poziv na nadmetanje, sa dodatnom dokumentacijom koja je potrebna za izradu zahtjeva za sudjelovanje i navesti internetske stanice gdje je dostupna dodatna dokumentacija u pozivu za nadmetanje.

Zahtjevi za sudjelovanje ne smiju se otvarati prije isteka roka za njihovu dostavu, te o ocjeni zahtjeva za sudjelovanje sastavlja se zapisnik u koji se unose sve bitne okolnosti, te natjecatelji imaju pravo na uvid u onaj dio zapisnika koji se odnosi na njihov zahtjev, na što je potrebno paziti pri sastavljanju zapisnika

Natjecateljima koji neće biti pozvani u sljedeći stupanj pregovora, naručitelj šalje odluku o nedopustivosti sudjelovanja koja sadržava razloge za nedopustivost sudjelovanja natjecatelja i dostavlja se svakom natjecatelju zasebno na način da nema uvid u podatke o ostalim natjecateljima. Odluka o nedopustivosti sudjelovanja šalje se na dokaziv način kao što su npr. dostavnica, povratnica, elektronička isprava i sl.

Natjecateljima koji su pravodobno dostavili zahtjeve za sudjelovanje i zadovoljili tražene uvjete mogućnost sudjelovanja u drugom stupnju pregovaračkog postupka. U drugom stupnju naručitelj odabranim natjecateljima istodobno šalje pisani poziv na pregovaranje. Tijekom pregovaranja naručitelj pregovara sa svakim ponuditeljem zasebno o bilo kojem dijelu inicijalne ponude kako bi ih prilagodio zahtjevima navedenima u pozivu na nadmetanje, dokumentaciji za nadmetanje i dodatnoj dokumentaciji ukoliko postoji, i kako bi dobio nabolju ponudu prema kriterijima odabir ponude (NN 13/14, 2013.).

U slučaju smanjivanja broja inicijalnih ponuda, naručitelj može predvidjeti da se pregovaranje odvija u više faza koja slijede jedna za drugom što se treba istaknuti u pozivu za nadmetanje ili dokumentaciji za nadmetanje. Smanjivanje inicijalnih ponuda provodi se prema utvrđenim kriterijima za odabir ponude. Obavijest o isključenju inicijalne ponude sadrži razloge isključenja i šalje se ponuditeljima čije se inicijalne ponude neće razmatrati.

Javni naručitelj pregledava i ocjenjuje zaprimljene konačne ponude i donosi odluku o odabiru prema kriteriju za odabir ponude koji je određen u pozivu na nadmetanje ili dokumentaciji za nadmetanje (NN 13/14, 2013.).

4.5.4. Tijek pregovaračkog postupka javne nabave bez prethodne objave

Pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave smije se koristiti ako su ispunjeni posebni slučajevi i okolnosti. Pisanim se putem poziva jednog ili više gospodarskih subjekata s kojima će se pregovarati. Poziv sadržava datum do kojeg se mora dostaviti inicijalna ponuda, adresu na koju se dostavlja ponuda, podatak o jeziku na kojem se izrađuje te ostale podatke koje javni naručitelj smatra potrebnima, u prilogu se stavlja dokumentacija za nadmetanje i moguća dodatna dokumentacija.

Prvo se provjeravaju razlozi isključenja i ocjenjuje sposobnost gospodarskih subjekata prema Zakonu i prema dokumentaciji za nadmetanje, te se zatim pregledava i ocjenjuje inicijalna ponuda. U slučaju gospodarskog subjekta koji su isključeni zbog razloga isključenja i sposobnosti gospodarskog subjekata, a ugovor može izvršiti samo taj gospodarski subjekt ili u slučaju nabave robe koja kotira i nabavlja se na burzi robe, može se odustati od isključenja ponuditelja.

Inicijalna ponuda koja odgovara svim potrebama i zahtjevima može biti i konačna, a po potrebi naručitelj poziva ponuditelja na izmjenu ili dopunu inicijalne ponudu ili dostavu konačne ponude.

Naručitelj sastavlja zapisnik o pregledu i ocjeni inicijalnih ili konačnih ponuda koji je uređen Uredbom o načinu izrade i postupnju s dokumentacijom za nadmetanje i ponudama te odabire najpovoljniju ponudu sukladno kriteriju za odabir ponude.

Javni naručitelj obvezan je čuvati potrebnu dokumentaciju i podatke kojima se obrazlažu posebni slučajevi i okolnosti za potrebe mogućeg kasnijeg opravdanja primjene pregovaračkog postupka javne nabave bez prethodne objave za pojedini ugovor (NN 13/14, 2013.).

4.5.5. Tijek natjecateljskog dijaloga

Natjecateljski dijalog je postupak u kojem svaki gospodarski subjekt može zatražiti sudjelovanje, pri čemu javni naručitelj s odabranim natjecateljima vodi dijalog s ciljem razvijanja jednog ili više prikladnih rješenja koja mogu udovoljiti njegovim zahtjevima, i na temelju kojih će odabrani natjecatelji biti pozvani da odnesu ponude (NN 13/14, 2013.).

Naručitelj je obvezan objaviti poziv na nadmetanje u kojem se navode potrebe i zahtjeve u vezi predmeta nabave, koji se dodatno definiraju u pozivu za nadmetanje ili u dokumentaciji.

Natjecatelji koji su pravodobno dostavili zahtjeve za sudjelovanje i zadovoljili tražene uvjete daju se mogućnost sudjelovanja u drugom stupnju natjecateljskog dijaloga.

Zahtjevi za sudjelovanje ne otvaraju se prije isteka roka za njihovu dostavu, otvaranje zahtjeva nije javno te se za svaki zahtjev sastavlja zapisnik, kojeg natjecatelj ima pravo na uvid, ali samo u onaj dio zapisnika koji se odnosi na njegov zahtjev za sudjelovanje. Sadržaj zapisnika uređen je Uredbom o načinu izrade i postupanju s dokumentacijom za nadmetanje i ponudama. Odluka o nedopustivosti sudjelovanja sadržava razloge za nedopustivost sudjelovanja te se šalje natjecateljima koji neće biti pozvani u drugi stupanj natjecateljskog dijaloga.

Natjecateljima koji su ispunili uvjete za drugi stupanj natjecateljskog dijaloga, istodobno se šalje pisani poziv za sudjelovanje svakom natjecatelju ponaosob. Naručitelj vodi s natjecateljima dijalog s ciljem pronalaženja i definiranja jednog ili više rješenja koja najbolje udovoljavaju njegovim potrebama i zahtjevima.

U slučaju smanjivanja broja rješenja, naručitelj može predvidjeti da se pregovaranje odvija u više faza koja slijede jedna za drugom što se treba istaknuti u pozivu za nadmetanje ili dokumentaciji za nadmetanje. Smanjivanje rješenja provodi se prema utvrđenim kriterijima za odabir ponude. Obavijest o isključenju rješenja sadrži razloge isključenja i šalje se natjecateljima čija se rješenja neće razmatrati.

Javni naručitelj može zatražiti od ponuditelja koje je predao ekonomski najpovoljniju ponudu da pojasni aspekte ponude ili potvrdi obveze sadržane u ponudi pod uvjetom da to nema učinak mijenjanja bitnih aspekata ponude ili konačne dokumentacije za nadmetanje na temelju koje je dostavljena ponude te ne narušava tržišno natjecanje ili uzrokuje diskriminaciju (NN 13/14, 2013.).

5. USPOREDBA PROGRAMSKIH PROCEDURA IZMEĐU HRVATSKOG ZAKONA O JAVNOJ NABAVI I PRAKTIČNOG VODIČA KROZ PROCEDURE UGOVARANJA POMOĆI EU TREĆIM ZEMLJAMA

Usporedba ugovaranja procedura kroz hrvatski zakon o javnoj nabavi i praktični vodič kroz procedure ugovaranja za programe EU u radu usporedila se kroz 7 procedura i to kroz programske procedure:

- a) Postupci nabave,
- b) Odredbe o objavljivanju,
- c) Razlozi isključenja, uvjeti sposobnosti i kriteriji za odabir ponude,
- d) Dokumentacija za nadmetanje,
- e) Javno otvaranje ponuda i ocjenjivanje ponuda,
- f) Neuobičajeno niske cijene,
- g) Žalbe.

5.1. Zakon o javnoj nabavi

5.1.1. Postupci nabave

Prema članku 25. pročišćenog teksta Zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) za sklapanje ugovora bira se između otvorenog i ograničenog postupka javne nabave, a u posebnim okolostima točno određenim u člancima Zakona o javnoj nabavi, naručitelj smije koristiti pregovarački postupak s prethodnom objavom ili bez prethodne objave ili natjecateljski dijalog.

Prema članku 26. Zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) pregovarački postupak s prethodnom objavom dozvoljeno je provoditi (NN 13/14, 2013):

- a) Ako su u provedenom otvorenom ili ograničenom postupku javne nabave sve dostavljene ponude bile nepravilne ili neprihvatljive, pod uvjetom da se izvorni uvjeti ugovora bitno ne mijenjaju.
- b) Ako su predmet nabave radovi koji se izvode isključivo u svrhu istraživanja, pokusa ili razvoja, a ne s ciljem osiguranja profita ili pokrića troškova istraživanja i razvoja; ili u

slučaju određenih usluga gdje se specifikacije predmeta nabave ne mogu odrediti s dovoljnom preciznošću.

- c) U iznimnim slučajevima kada priroda radova, robe ili usluga ili rizici povezani s time onemogućuju prethodno cjelovito određivanje cijene.

Prema članku 26. Zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) pregovarački postupak bez prethodne objave dozvoljeno je provoditi za radov(NN 13/14, 2013)e:

- a) Kada nije dostavljena nijedna ili nijedna prikladna ponuda, ili nijedan zahtjev za sudjelovanje u otvorenom ili ograničenom postupku javne nabave, pod uvjetom da se početni uvjeti ugovora bitno ne mijenjaju.
- b) Kada zbog tehničkih ili umjetničkih razloga ili razloga povezanih sa zaštitom isključivih prava ugovora može izvršiti samo određeni gospodarski subjekt.
- c) Kada je nužno potrebno ako se zbog razloga iznimne žurnosti (zbog događanja koje naručitelj nije mogao predvidjeti), rokovi u otvorenom, ograničenom ili pregovaračkom postupku javne nabave s prethodnom objavom ne mogu promijeniti. Okolnosti ne smiju ni u kojem slučaju biti uzrokovane postupanjem naručitelja.
- d) Za dodatne radove čija ukupna vrijednost ne smije prijeći 25% vrijednosti osnovnog ugovora, koji nisu bili uključeni u početni projekt niti u osnovni ugovor, ali su zbog nepredviđenih okolnosti postali nužni za izvođenje radova opisanih u njima, pod uvjetom da se ugovor sklopi s gospodarskim subjektom koji izvršava osnovni ugovor te:
  - 1. kada takve dodatne radove nije moguće tehnički ili ekonomski odvojiti od osnovnog ugovora bez znatnih poteškoća za naručitelja
  - 2. kada su takvi radovi, iako odvojivi od izvršenja osnovnog ugovora, nužno potrebni za njegov dovršetak.
- e) za nove radove koji se sastoje u ponavljanju sličnih radova/usluga koji se dodjeljuju gospodarskom subjektu s kojim je isti naručitelj već sklopio osnovni ugovor, pod uvjetom da:

1. su takvi radovi u skladu s osnovnim projektom za koji je bio sklopljen osnovni ugovor,
2. je osnovni ugovor sklopljen u otvorenom ili ograničenom postupku javne nabave,
3. je već u prvom pozivu na nadmetanje bila predviđena mogućnost primjene ovog postupka,
4. je naručitelj pri određivanju procijenjene vrijednosti nabave uzeo u obzir ukupnu procjenu troškova novih radova koji će se ponavljati,
5. ovaj postupak se odvija unutar tri godine nakon sklapanja osnovnog ugovora.

Prema članku 27. Zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) pregovarački postupak s prethodnom objavom u slučaju nabave robe dozvoljeno je provoditi (NN 13/14, 2013):

- a) Kada nije dostavljena nijedna ili nijedna prikladna ponuda, ili nijedan zahtjev za sudjelovanje u otvorenom ili ograničenom postupku javne nabave, pod uvjetom da se početni uvjeti ugovora bitno ne mijenjaju.
- b) Kada zbog tehničkih ili umjetničkih razloga ili razloga povezanih sa zaštitom isključivih prava ugovora može izvršiti samo određeni gospodarski subjekt.
- c) Kada je nužno potrebno ako se zbog razloga iznimne žurnosti (zbog događanja koje naručitelj nije mogao predvidjeti), rokovi u otvorenom, ograničenom ili pregovaračkom postupku javne nabave s prethodnom objavom ne mogu promijeniti. Okolnosti ne smiju ni u kojem slučaju biti uzrokovane postupanjem naručitelja.
- d) Kada se predmetni proizvodi izrađuju isključivo u svrhu istraživanja, eksperimentiranja, proučavanja ili razvoja (ne uključujući proizvodnju kojom bi se ostvarila tržišna isplativost ili pokriće troškova istraživanja ili razvoja).
- e) Za dodatne isporuke od dobavljača iz osnovnog ugovora koje su namijenjene ili kao djelomična zamjena uobičajene robe ili instalacija ili kao proširenje postojeće robe ili instalacija, ako bi promjena dobavljača obvezala naručitelja da nabavi robu koji ima drugačije tehničke značajke što bi rezultiralo nesukladnošću ili

nerazmjernim tehničkim poteškoćama u radu i održavanju. Trajanje takvih ugovora te ugovora koji se ponavljaju ne smije biti duže od 3 godine.

- f) Za robu koja kotira i nabavlja se na burzi robe.
- g) Za kupnju robe po posebno povoljnim uvjetima od dobavljača koji je trajno obustavio poslovne djelatnosti, ili od stečajnog povjerenika ili likvidatora, ili u okviru nagodbe s vjerovnicima ili drugoga sličnog postupka prema nacionalnim propisima zemlje sjedišta gospodarskog subjekta.

Prema članku 28. Zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) pregovarački postupak s prethodnom objavom dozvoljeno je provoditi u slučaju ugovaranja usluga (NN 13/14, 2013):

- a) Kada nije dostavljena nijedna ili nijedna prikladna ponuda, ili nijedan zahtjev za sudjelovanje u otvorenom ili ograničenom postupku javne nabave, pod uvjetom da se početni uvjeti ugovora bitno ne mijenjaju.
- b) Kada zbog tehničkih ili umjetničkih razloga ili razloga povezanih sa zaštitom isključivih prava ugovora može izvršiti samo određeni gospodarski subjekt.
- c) Kada je nužno potrebno ako se zbog razloga iznimne žurnosti (zbog događanja koje naručitelj nije mogao predvidjeti), rokovi u otvorenom, ograničenom ili pregovaračkom postupku javne nabave s prethodnom objavom ne mogu promijeniti. Okolnosti ne smiju ni u kojem slučaju biti uzrokovane postupanjem naručitelja.
- d) Za dodatne usluge čija ukupna vrijednost ne smije prijeći 25% vrijednosti osnovnog ugovora, koji nisu bili uključeni u početni projekt niti u osnovni ugovor, ali su zbog nepredviđenih okolnosti postali nužni za izvođenje usluga opisanih u njima, pod uvjetom da se ugovor sklopi s gospodarskim subjektom koji izvršava osnovni ugovor te:
  - 1. kada takve dodatne usluge nije moguće tehnički ili ekonomski odvojiti od osnovnog ugovora bez znatnih poteškoća za naručitelja
  - 2. kada su takve usluge, iako odvojivi od izvršenja osnovnog ugovora, nužno potrebni za njegov dovršetak.

- e) za nove usluge koji se sastoje u ponavljanju sličnih radova/usluga koji se dodjeljuju gospodarskom subjektu s kojim je isti naručitelj već sklopio osnovni ugovor, pod uvjetom da:
1. su takve usluge u skladu s osnovnim projektom za koji je bio sklopljen osnovni ugovor,
  2. je osnovni ugovor sklopljen u otvorenom ili ograničenom postupku javne nabave,
  3. je već u prvom pozivu na nadmetanje bila predviđena mogućnost primjene ovog postupka,
  4. je naručitelj pri određivanju procijenjene vrijednosti nabave uzeo u obzir ukupnu procjenu troškova novih usluga koji će se ponavljati,
  5. ovaj postupak se odvija unutar tri godine nakon sklapanja osnovnog ugovora.

Prema članku 20. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 143/13, 2013) plan nabave obvezno se objavljuje na internetskim stranicama u roku 60 dana od dana donošenja proračuna, kao i sve izmjene i dopune plana nabave(NN 13/14, 2013).

Prema članku 21. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 143/14, 2013) registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma te podatke iz registra naručitelj mora obavezno voditi i ažurirati najmanje svakih šest mjeseci(NN 13/14, 2013).

Prema članku 63. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) kod ograničenog postupka, pregovaračkog postupka s prethodnom objavom rokovi za dostavu zahtjeva za sudjelovanjem od dana slanja poziva na nadmetanje je 30 dana kod nabave velike vrijednosti i 20 dana kod nabave male vrijednosti(NN 13/14, 2013).

Prema članku 62. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) kod otvorenog i ograničenog postupka rokovi za dostavu ponuda od dana poziva na nadmetanje/poziva na dostavu ponuda iznose 40 dana kod nabave velike vrijednosti i 20 dana kod nabave male vrijednosti(NN 13/14, 2013).

Prema člancima 64.,65. i 66. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) skraćivanje rokova za dostavu ponuda provodi se po uvjetima Zakona i minimalni rokovi u slučaju skraćivanja su propisani(NN 13/14, 2013).

5.1.2 Odredbe o objavljivanju

Prema članku 56. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 143/13, 2013) objave javne nabave za nabave sa procijenjenom vrijednosti koja je određena Zakonom obvezno se objavljuju u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, a objave javne nabave velike vrijednosti obvezno se objavljuju i u Službenom listu Europske unije(NN 13/14, 2013).

5.1.3 Razlozi isključenja, uvjeti sposobnosti i kriteriji za odabir ponude

Prema članku 72. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 83/13, 2013) tehničku i stručnu sposobnost moguće je dokazati(NN 13/14, 2013):

- a) popis ugovora o isporuci robe izvršenih u godinu dana u kojoj je započeo postupak javne nabave i tijekom tri godine koje prethode toj godini, a ako je potrebno radi osiguranja odgovarajuće razine natjecanja naručitelj može odrediti i duže razdoblje,
- b) navodom o tehničkim stručnjacima ili tehničkim odjelima koji će biti uključeni u ugovor, neovisno o tome pripadaju li oni gospodarskom subjektu,
- c) obrazovnim i stručnim kvalifikacijama pružatelja ponuditelja ili osoba njegova voditeljskog kadra, a posebice osobe ili osoba odgovornih za predmet ugovora .

Po potrebi gospodarski subjekti se mogu osloniti na sposobnost drugih subjekata, bez obzira na pravnu prirodu njihova odnosa. U tom slučaju gospodarski subjekt mora dokazati da će imati na raspolaganju resurse nužne za izvršenje ugovora.

Prema članku 71. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN83/13, 2013) financijska sposobnosti definira se ako naručitelj od ponuditelja može kao dokaz financijske sposobnosti traži visinu ukupnog prometa, smatra se da je uvjet razmjernan predmetu nabave, odnosno grupi predmeta nabave ako tražena visina ne prelazi dvostruki iznos procijenjene vrijednosti nabave, odnosno procijenjene vrijednosti pojedine grupe(NN 13/14, 2013).

Prema članku 82. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 143/13, 2013) kriteriji za odabir ponude su(NN 13/14, 2013):

- a) ekonomski najpovoljnija ponuda (ENP),
- b) najniža cijena.

U ekonomski najpovoljnija ponuda, kriteriji povezani s predmetom nabave koji se mogu koristiti su primjerice: kvaliteta, cijena, tehničke prednosti, estetske i funkcionalne osobine, ekološke osobine, operativni troškovi, ekonomičnost, usluga nakon prodaje i tehnička pomoć, datum isporuke i rok isporuke ili rok izvršenja. Naručitelj mora u pozivu na nadmetanje ili u dokumentaciji za nadmetanje navesti relativni značaj koji pridaje svakom pojedinom kriteriju. Ti se značaji mogu izraziti određivanjem raspona s odgovarajućom maksimalnom razlikom ili ako nije moguće navesti relativni značaj kriterija, kriterije se mora navesti po redosljedju od najvažnijeg do najmanje važnog. Kriteriji za odabir ne smiju biti diskriminirajući i moraju biti povezani s predmetom nabave(NN 13/14, 2013).

Prema članku 68. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 83/13, 143/13, 2013) naručitelj može isključiti iz postupka nabave natjecatelja ili ponuditelja(NN 13/14, 2013):

- a) Ako je nad njime otvoren stečaj ili predstečajna nagodba, ako je u postupku likvidacije, ako njime upravlja osoba postavljena od strane nadležnog suda, ako je u nagodbi s vjerovnicima, ako je obustavio poslovne djelatnosti ili se nalazi u sličnom postupku prema propisima države sjedišta gospodarskog subjekta.
- b) Ako je nad njime pokrenut prethodno postupak radi utvrđivanja uvjeta za otvaranje stečajnog postupka, predstečajna nagodba ili postupak likvidacije po službenoj dužnosti, ili postupak nadležnog suda za postavljanje osobe koja će njime upravljati, ili postupak nagodbe s vjerovnicima iili se nalai u sličnom postupku prema propisima države sjedišta gospdoarskog subjekta.
- c) Ako je gospodarski subjekt pravomoćno osuđen za kazneno djelo ili prekršaj u vezi s obavljanjem profesionalne djelatnosti, odnosno za odgovarajuće djelo prema propisima države sjedišta gospodarskog subjekta.
- d) Ako je gospodarski subjekt u posljednje dvije godine do početka postupka javne nabave učinio težak profesionalni propust koji javni naručitelj može dokazati na bilo koji način.

5.1.4. Dokumentacija za nadmetanje

Svaka objava javne nabave mora sadržavati procijenjenu vrijednost nabave.

Prema članku 35. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) u slučaju smanjivanja broja sposobnih natjecatelja provodi se tako da se pazi da broj sposobnih natjecatelja osigurava istinsko natjecanje. Kod ograničenog postupka minimum je pet natjecatelja, a kod pregovaračkog postupka s prethodnom objavom i natjecateljskom dijalogu minimum natjecatelja je tri natjecatelja(NN 13/14, 2013).

Predložak ugovora nije određen, osim ako u dokumentacija za nadmetanje ne postoji prijedlog ugovora.

Prema članku 31. i 36. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) za vrijeme roka za dostavu ponuda, naručitelj mora staviti odgovor na raspolaganje ako je zahtjev dostavljen, najkasnije tijekom osmog dana prije roka za dostavu ponuda u postupku velike vrijednosti, odnosno tijekom šestog dana prije roka za dostavu ponuda u postupku male vrijednosti. Odgovor na zahtjev se mora staviti na raspolaganje najkasnije šest dana prije isteka roka za dostavu ponuda u postupku velike vrijednosti, odnosno nakasnije tijekom četvrtog dana prije isteka roka za dostavu ponuda u postupku male vrijednosti(NN 13/14, 2013).

Prema članku 92. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 83/13, 2013) naručitelj može pozvati ponuditelja da u roku koji ne smije biti kraći od pet niti duži od deset dana pojasne pojedine elemente ponude u dijelu koji se odnosi na ponuđeni predmet nabave. Zahtjev mora biti poslan u roku između pet i petnaest dana(NN 13/14, 2013).

Prema članku 76. (NN 13/14 2013) i članku 77. (NN 83/13, 2013) pročišćenog teksta o javnoj nabavi, jamstvo za ozbiljnost ponude određuje naručitelj. Iznos jamstva za ozbiljnost ponude, u apsolutnom iznosu iznosi do 5% procijenjene vrijednosti nabave. Trajanje jamstva za ozbiljnost ponude ne smije biti kraće od roka valjanosti ponude,u slučaju isteka roka valjanosti za ozbiljnost ponude, naručitelj mora tražiti njihovo produženje(NN 13/14, 2013).

Prema članku 86. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 83/13, 143/13, 2013) naručitelj ne smije ograničavati u angažiranju podizvoditelja, osim ako propisom ili sporazumom nije drugačije određeno. Gospodarski subjekti koji namjeravaju dati dio ugovora o javnoj nabavi u podugovor jednom ili više podizvoditelja dužni su u ponudi navesti sljedeće podatke(NN 13/14, 2013):

- a) naziv ili tvrtku, sjedište, OIB (ili nacionalni identifikacijski broj prema zemlji sjedišta gospodarskog subjekta, ako je primjenjivo) i broj računa podizvoditelja, i
- b) predmet, količinu, vrijednost podugovora i postotni dio ugovora o javnoj nabavi koji se daje u podugovor.

5.1.6. Javno otvaranje i ocjenjivanje ponuda

Prema članku 89. pročišćenog teksta Zakona o javnoj nabavi(NN 13/14, 2013) u otvorenom i ograničenom postupku javne nabave provodi se javno otvaranje ponuda, dok u ostalim postupcima, osim pregovaračkog postupka javne nabave bez prethodne objave, provodi se javno otvaranje konačnih ponuda. Javno otvaranje ponuda ima definirano mjesto i vrijeme otvaranja ponuda, koje je istodobno s rokom za dostavu ponuda. Otvaranje ponuda provode najmanje dva ovlaštena predstavnika naručitelja. Obveza je naručitelja za sastavljanje zapisnika koji se odmah uručuje ovlaštenim predstavnicima ponuditelja koji su nazočni, a ostalima se šalje na pisani zahtjev(NN 13/14, 2013).

Prema članku 24. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 143/13, 2013) pripremu i provedbu postupka javne nabave obavljaju ovlašteni predstavnici naručitelja, gdje najmanje jedan ovlašten predstavnici naručitelja mora posjedovati važeći certifikat u području javne nabave(NN 13/14, 2013).

Prema članku 78. pročišćenog teksta Zakona o javnoj nabavi (NN 143/13, 2013) naručitelj ne smije od gospodarskog subjekta zahtijevati naknadu troškova za izradu i stavljanje na raspolaganje dokumentacije za nadmetanje naručitelj smije u otvorenom postupku javne nabave od gospodarskog subjekta zahtijevati samo naknadu poštanskih troškova slanja dijela dokumentacije koji iz tehničkih razloga nije moguće neograničeno i u cijelosti elektronički staviti na raspolaganja(NN 13/14, 2013).

Prema članku 13. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) sukobom interesa se smatraju sljedeći odnosi naručitelja i gospodarskih subjekata(NN 13/14, 2013):

- a) ako predstavnik naručitelja istovremeno obavlja upravljačke poslove u gospodarskom subjektu, ili
- b) ako je predstavnik naručitelja vlasnik poslovnog udjela, dionica odnosno drugih prava na temelju kojih sudjeluje u upravljanju odnosno u kapitalu tog gospodarskog subjekta s više od 0,5%.

Predstavnicima naručitelja dužni su potpisati izjavu o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa. Na temelju potpisanih izjava, naručitelj je obavezan na službenom glasilu ili na oglasnoj ploči objaviti popis gospodarskih subjekata s kojima je predstavnik naručitelja u odnosu sukoba interesa ili obavijest da takvi subjekti ne postoje, i obveza je takav popis ažurirati u skladu s promjenama.

Prema članku 96. pročišćenog teksta Zakona o javnoj nabavi(NN 83/13, 2013) odluku o odabiru s preslikom zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda dostavlja se svakom sudioniku u drugom stupnju ograničenog postupka, pregovaračkog postupka s prethodnom objavom i natjecateljskog dijaloga na dokaziv način. Ukoliko naručitelj nije dostavio odluku o odabiru svim sudionicima, isto je razlog za oglašavanje odluke o odabiru ništavom(NN 13/14, 2013).

Prema članku 90. pročišćenog teksta Zakona o javnoj nabavi(NN 83/13, 2013) ocjenjivanje ponuda tajna je do donošenja konačne odluke naručitelja(NN 13/14, 2013).

Prema članku 95. pročišćenog teksta Zakona o javnoj nabavi(NN 83/13, 2013) naručitelj ponuditelja s kojim namjerava sklopiti ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazuma, može zatražiti dostavu svih onih dokumenata koji su bili traženi, a koje izdaju nadležna tijela sa rokom koji ne smije biti kraći od pet niti duži od deset dana od dana dostave zahtjeva(NN 13/14, 2013).

Prema članku 100. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 83/13, 2013) javni naručitelj može poništiti postupak javne nabave prije isteka roka za dostavu ponuda ili zahtjeva za sudjelovanje ako(NN 13/14, 2013):

- a) postanu poznate okolnosti zbog kojih ne bi došlo do pokretanja postupka javne nabave da su bile poznate prije;
- b) postanu poznate okolnosti zbog kojih bi došlo do sadržajno bitno drugačijeg poziva na nadmetanje i/ili dokumentaciju za nadmetanje da su bile poznate prije.

Postupak javne nabave može se poništiti ako je cijena najpovoljnije ponude veća od osiguranih sredstava za nabavu.

Prema člancima 67. i 68. pročišćenog teksta Zakona o javnoj nabavi (NN 83/13, 143/13, 2013) ponuditelj je obavezan naručitelju dostaviti dokumente kojim se dokazuje nepostojanje razloga za isključenje i dokumenti ne smiju biti stariji od roka propisanog za svaki dokument(NN 13/14, 2013).

Rok izabranom ponuditelju za potpis ugovora nije propisan.

5.1.7. Neuobičajeno niske cijene

Prema članku 93. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 83/13, 2013) od ocjene cijena naručitelj uzima u obzir usporedne, iskustvene i tržišne vrijednosti te sve okolnosti vezane uz određeni ugovor o javnoj nabavi. U slučaju sumnje u neuobičajeno niske cijene naručitelj mora pisani putem od ponuditelja zatražiti objašnjenje s podacima o sastavnim elementima ponude koje smatra bitnima za izvršenje ugovora. U tu svrhu ponuditelj ima pravo na primjereni rok za odgovor (NN 13/14, 2013).

Elementi o kojima naručitelj može tražiti objašnjenje su (NN 13/14, 2013):

- ekonomičnost u načinu gradnje, proizvodnom procesu ili pružanju usluga,
- izabrana tehnička rješenja i/ili iznimno povoljne uvjete koji su dostupni ponuditelju pri izvođenju radova, isporuci robe ili pružanju usluga,
- originalnost radova, robe ili usluga koje nudi ponuditelj,
- pridržavanja odredaba koje se odnose na poreze, zaštitu okoliša, zaštitu radnog mjesta i radne uvjete koje su na snazi u mjestu na kojem će se izvoditi radovi, pružati usluge ili isporučivati roba,
- mogućnost da ponuditelj prima državnu potporu.

5.1.8. Žalbe

Prema članku 98. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 83/13, 2013) u slučaju postojanja razloga za poništenje postupka javne nabave, počinje rok mirovanja koji se računa od prvog sljedećeg dana od dostave odluke o poništenju, i iznosi 15 dana kod nabave velike vrijednosti odnosno 10 dana kod nabave male vrijednosti (NN 13/14, 2013).

Prema članku 99. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) u slučaju izjavljene žalbe protiv odluke o odabiru, odluka o odabiru postaje izvršna danom dostave odluke Državne komisije za kontrolu javne nabave i odluka može biti da se žalba odbacuje, odbija ili se obustavlja žalbeni postupak. U slučaju isteka roka valjanosti ponude, ugovor o

javnoj nabavi odnosno okvirni sporazum nastaje dostavom pisane izjave ponuditelja o produženja roka valjanosti ponude i jamstva(NN 13/14, 2013).

Prema članku 146. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 83/13, 2013) kod otvorenog postupka nabave žalbe se izjavljaju 10 dana u postupku velike vrijednosti, 5 dana u postupku male vrijednosti i to od dana(NN 13/14, 2013):

- a) objave poziva na nadmetanje u odnosu na sadržaj poziva na nadmetanje i dokumentacije za nadmetanje, te dodatne dokumentacije ako postoji,
- b) objave izmjene dokumentacije za nadmetanje u odnosu na sadržaj izmjene dokumentacije,
- c) otvaranja ponuda u odnosu na postupak otvaranja ponuda te na propuštanje naručitelja da odgovori na pravodobno dostavljen zahtjev za objašnjenjem ili izmjenom vezanom za dokumentaciju za nadmetanja,
- d) primitka odluke o odabiru ili odluke o poništenju u odnosu na postupak pregleda, ocjene i odabira ponuda odnosno razloge poništenja.

Prema članku 147. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 83/13, 2013) kod ograničenog postupka i pregovaračkog postupka nabave s prethodnom objavom žalba se izjavljuje i to od(NN 13/14, 2013):

- a) objave poziva na nadmetanje u odnosu na sadržaj poziva na nadmetanje i dodatne dokumentacije za izradu zahtjeva za sudjelovanje ako postoji,
- b) objave poziva na nadmetanje u odnosu na sadržaj poziva i dokumentacije za nadmetanje, pod uvjetom da je od dana objave poziva na nadmetanje dokumentacija za nadmetanje i sva dodatna dokumentacija koja se odnosi na postupak javne nabave neograničeno i u cijelosti elektronički stavljena na raspolaganje,
- c) primitka odluke o nedopustivosti sudjelovanja u odnosu na razloge nedopustivosti sudjelovanja,
- d) primitka dokumentacije za nadmetanje i moguće dodatne dokumentacije u odnosu na sadržaj dokumentacije za nadmetanje ako ista nije od dana objave poziva na nadmetanje neograničeno i u cijelosti elektronički stavljena na raspolaganje.

- e) primitka ili objave izmjene dokumentacije za nadmetanje u odnosu na sadržaj izmjene dokumentacije,
- f) otvaranja (konačnih) ponuda u odnosu na postupak otvaranja (konačnih) ponuda te na propuštanje naručitelja da odgovori na pravodobno dostavljen zahtjev za objašnjenjem ili izmjenom vezanom za dokumentaciju za nadmetanje,
- g) primitka odluke o odabiru ili poništenju u odnosu na postupak isključenja inicijalnih ponuda, rješenja, pregleda, ocjene i odabira (konačnih) ponuda odnosno razloge poništenja.

Prema članku 148. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 83/13, 2013) kod pregovaračkog postupka nabave bez prethodne objave žalba se izjavljuje i to od dana primitka dokumentacije ili odluke kojom se odlučuje o pojedinačnom pravu natjecatelja ili ponuditelja u odnosu na radnje, odluke, postupke i propuštanja radnje naručitelja, koje je na temelju ovog Zakona trebalo obaviti(NN 13/14, 2013).

Prema člancima 157. i 158. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 83/13, 2013) postupak se zaustavlja u slučaju žalbe i u tom slučaju obveza je naručitelja objaviti informaciju da je izjavljena žalba i da se postupak zaustavlja(NN 13/14, 2013).

Prema članku 143. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) prema pravilu dokazivanja u žalbenom postupku stranke su dužne iznijeti sve činjenice na kojima temelji svoje zahtjeve te predložiti dokaze kojima se te činjenice utvrđuju, tako da je obaveza žalitelja odnosno naručitelja dokazati predmet žalbenog postupka(NN 13/14, 2013).

Prema članku 159. pročišćenog zakona o javnoj nabavi (NN183/13, 2013) Žalba obvezno sadrži sljedeće podatke i dokaze(NN 13/14, 2013):

- a) podatke o žalitelju,
- b) podatke o zastupniku ili punomoćniku, s priloženom valjanom punomoći,
- c) naziv i sjedište naručitelja,
- d) predmet žalbe,
- e) broj objave,
- f) žalbeni navod (opis nepravilnosti i obrazloženje),
- g) dokaze,
- h) žalbeni zahtjev,

- i) dokaz o plaćanju naknade za pokretanje žalbenog postupka
- j) potpis odnosno potpis i žig ovlaštene osobe, uz navod imena i prezimena odnosno naziva tvrtke i ovlaštene osobe.

Prema članku 142. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) stranke žalbenog postupka su žalitelj, naručitelj i natjecatelj i ponuditelj(NN 13/14, 2013).

Prema članku 145. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) žalba se izjavljuje Državnoj komisiji, i to u pisanom obliku. Žalba se dostavlja neposredno, poštom i po potrebi elektorničkim putem. Uz Državnu komisiju, obveza je žalitelja dostaviti primjerak žalbe naručitelju(NN 13/14, 2013).

Prema članku 154. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) naručitelj je obvezan odmah, a najkasnije u roku pet dana od dana primitka žalbe dostaviti Državnoj komisiji(NN 13/14, 2013):

- a) žalbu s podatkom i dokazom o načinu i vremenu dostave,
- b) odgovor na žalbu s očitovanjem o žalbenom navodu i o žalbenom zahtjevu,
- c) dokumentaciju koja se odnosi na postupak javne nabave s popisom priloga,
- d) podatak o objavi informacije o zaustavljanju postupka nabave ili dokaz o obavještanju odabranih natjecatelja o istom
- e) druge dokaze na okolnosti postojanja pretpostavki za donošenje zakonite odluke, radnji, propuštanja ili postupaka.

Prema članku 102. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 83/13, 13/14, 2013) naručitelj je obvezan ponuditelju na zahtjev omogućiti uvid u bilo koju ponudu, uključujući i naknadno dostavljene dokumente te pojašnjenja i upotpunjenja ponude, osim onih podataka koje su ponuditelji označili tajnima te sve priloge zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda(NN 13/14, 2013).

Prema članku 169. pročišćenog teksta zakona o javnoj nabavi (NN 83/13, 143/13 2013) naknada za pokretanje žalbenog postupka ovisi o procijenjenoj vrijednosti nabave, i naknade su propisane ovim Zakonom(NN 13/14, 2013).

5.2. Praktični vodič kroz procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama.

5.2.1. Postupci nabave

Prema odjeljku 2.4.1 Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama, ograničeni postupak se koristi kod ugovora o uslugama vrijednosti nabave 300 000 EUR ili više i kod ugovora o radovima vrijednosti veće od 500 000 s obzirom na karakteristike pojedinih radova(EC, PRAG, 2014):.

Prema odjeljku 2.4.1 Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama natjecateljski pregovrački postupak moguće je koristiti za nabavu(EC, PRAG, 2014):

- a) Usluga i to za usluge vrijednosti veće od 20 000 EUR, a manje od 300 000 EUR.
- b) Roba i to za robu vrijednosti veće od 20 000 EUR, a manje od 100 000 EUR.
- c) Radova i to za radove vrijednosti veće od 20 000 EUR, a manje od 300 000 EUR.

Prema odjeljku 3.2.4.1 Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama natjecateljski pregovrački postupak moguće je koristiti za usluge(EC, PRAG, 2014):

- a) Kada je to nužno potrebno ako se zbog razloga iznimne žurnosti (zbog događaja koje naručitelj nije mogao predvidjeti), rokovi u otvorenom, ograničenom ili pregovaračkom postupku javne nabave s prethodnom objavom ne mogu primijeniti. Okolnosti ne smiju ni u kojem slučaju biti uzrokovane postupanjem naručitelj.
- b) Kada je prethodni postupak bio neuspješan, odnosno nije dostavljena nijedna prikladna ponuda, (pod uvjetom da se početni uvjeti ugovora bitno ne mjenjaju i da se poštuje načelo tržišnog natjecatelja) naručitelj može pregovarati s onim ponuditeljima koji su ispunili uvjete sposobnosti i nisu u situacijama isključenja.
- c) Za tajne ugovore ili one koji zahtjevaju posebne mjere sigurnosti.
- d) Gdje se zaključuje novi ugovor nakon ranog raskida postojećeg ugovora.
- e) Kada je usluga povjerena javnim tijelima ili neprofitnim institucijama, a odnose se na rad za zapružanje pomoćiu socijalnom području.
- f) Za usluge koje su nastavak već pokrenutih postupaka, i to u sljedećim uvjetima:
- dodatne usluge: usluge koje nisu pokrivenne osnovnim ugovorom, ali koje kao

rezultat nepredviđenih okolnosti su postale nužne za ispunjenje obveza iz ugovora, čija ukupna vrijednost ne smije preći 50% vrijednosti osnovnog ugovora -dopunske usluge: koje se sastoje od ponavljanja sličnih usluga povjerenih izvođaču, pod uvjetom da je obavijest o natječaju objavljena osnovnim ugovorom, te je već u prvom pozivu na nadmetanje bila predviđena mogućnost primjene ovoga postupka.

- g) Kada po ugovoru slijedi natječaj i mora, prema pravilima biti dodijeljen uspješnom kandidatu, u kojem slučaju, svi uspješni kandidati će biti pozvani na sudjelovanje u pregovorima.
- h) Kada zbog tehničkih razloga ili razloga povezanih sa zaštitom isključivih prava ugovor može obaviti samo određeni gospodarski subjekt.

Prema odjeljku 5.2.5.1 Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama natjecateljski pregovorački postupak moguće je koristiti za radove(EC, PRAG, 2014):

- a) Kada je to nužno potrebno ako se zbog razloga iznimne žurnosti (zbog događaja koje naručitelj nije mogao predvidjeti), rokovi u otvorenom, ograničenom ili pregovaračkom postupku javne nabave s prethodnom objavom ne mogu primijeniti. Okolnosti ne smiju ni u kojem slučaju biti uzrokovane postupanjem naručitelj.
- b) Kada takve dodatne radove nije moguće tehnički ili ekonomski odvojiti od osnovnog ugovora bez znatnih poteškoća za javnog naručitelja ili kada su dodatni radovi, iako odvojivi od izvođenja osnovnog ugovora, nužni za njegov završetak.
- c) Kada je prethodni postupak bio neuspješan, odnosno nije dostavljena nijedna prikladna ponuda, (pod uvjetom da se početni uvjeti ugovora bitno ne mjenjaju i da se poštuje načelo tržišnog natjecatelja) naručitelj može pregovarati s onim ponuditeljima koji su ispunili uvjete sposobnosti i nisu u situacijama isključenja.
- d) Za tajne ugovore ili one koji zahtjevaju posebne mjere sigurnosti.
- e) Gdje se zaključuje novi ugovor nakon ranog raskida postojećeg ugovora.

Ugovor je moguće produljiti samo jednom pri čemu vrijednost i trajanje produljenja ne smiju premašiti vrijednost i trajanje osnovnog ugovora.

Prema odjeljku 4.2.5.1 Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama natjecateljski pregovrački postupak moguće je koristiti za robu (EC, PRAG, 2014):

- a) Kada je to nužno potrebno ako se zbog razloga iznimne žurnosti (zbog događaja koje naručitelj nije mogao predvidjeti), rokovi u otvorenom, ograničenom ili pregovaračkom postupku javne nabave s prethodnom objavom ne mogu primijeniti. Okolnosti ne smiju ni u kojem slučaju biti uzrokovane postupanjem naručitelj.
- b) Kada je opravdano zbog prirode ili specifičnih karakteristika robe, gdje je izvršenje ugovora isključivo vezano uz prava vezana uz patent ili licencu.
- c) Za dodatne isporuke od dobavljača iz osnovnog ugovora koje su namijenjene ili kao djelomična zamjena uobičajene robe ili instalacija ili kao proširenje postojeće robe ili instalacija, gdje bi promjena dobavljača rezultirala nabavom robe koja ima drugačije tehničke značajke što bi rezultiralo neusklađenošću ili nerazmjernim tehničkim poteškoćama u radu i održavanju.
- d) Kada je prethodni postupak bio neuspješan, odnosno nije dostavljena nijedna prikladna ponuda, (pod uvjetom da se početni uvjeti ugovora bitno ne mijenjaju i da se poštuje načelo tržišnog natjecatelja) naručitelj može pregovarati s onim ponuditeljima koji su ispunili uvjete sposobnosti i nisu u situacijama isključenja.
- e) Za tajne ugovore ili one koji zahtjevaju posebne mjere sigurnosti.
- f) Za robu koja kotira i nabavlja se na burzi robe.
- g) Za kupnju robe po posebno povoljnim uvjetima od dobavljača koji je trajno obustavio poslovne djelatnosti, ili od stečajnog povjerenika ili likvidatora, ili u okviru nagodbe s vjerovnicima ili drugog sličnog postupka prema nacionalnim propisima zemlje sjedišta gospodarskog subjekta.
- h) Gdje se zaključuje novi ugovor nakon ranog raskida postojećeg ugovora.

Prema Praktičnom vodiču za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama nepostoji obveza za planom nabave.

Prema odjeljcima 3.3.1.2, 3.3.6, 3.4.2, 4.3.5, 4.4, 4.5, 5.3.5, 5.4, 5.5 i 5.6. Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama natjecateljski rokovi za

dostavu ponuda razlikuju se kod usluga, robe i radova. Kod usluga rokovi za dostavu ponuda su kod međunarodnog ograničenog postupka 50 dana, a kod natjecateljskog pregovaračkog postupka 30 dana. Kod roba rokovi za dostavu ponuda su kod međunarodnog otvorenog postupka 60 dana, kod lokalnog otvorenog postupka 30 dana, a kod natjecateljskog pregovaračkog postupka 30 dana. Kod radova rokovi za dostavu ponuda su kod međunarodnog otvorenog postupka 90 dana, kod međunarodnog ograničenog postupka i lokalnog otvorenog postupka 60 dana, a kod natjecateljskog pregovaračkog postupka 30 dana. Skraćivanje rokova za dostavu ponuda provodi se u iznimnim slučajevima i minimalni rokovi u slučaju skraćivanja nisu propisani (EC, PRAG, 2014).

5.2.2 Odredbe o objavljivanju

Prema odjeljcima 2.4.2, 3.3.1, 4.3.1, 5.3.1 i 5.4 Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama kod međunarodnih postupaka obvezna je objava u službenom glasniku EU, EuropeAid internetskim stranicama te u drugim prikladnim medijima (EC, PRAG, 2014).

Prema odjeljcima 4.4 i 5.5 Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama kod lokalnog postupka objava prethodne obavijesti nije obvezna za nabavu roba. Poziv za nadmetanje objavljuje se u Službenom listu zemlje korisnice te na internetskim stranicama EuropeAid, kao i na stranicama na kojim se mogu preuzeti daljne informacije (EC, PRAG, 2014).

5.2.3. Razlozi isključenja, uvjeti sposobnosti i kriteriji za odabir ponude

Praktični vodič navodi da je cilj provjere utvrditi da ponuditelji kontinuirano imaju dovoljne ljudske resurse, stručnosti i iskustvo potrebno za provedbu ugovora.

Prema odjeljku 2.4.11.1.3 Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama tehnička i stručna sposobnost za izvršenje ugovora može se dokazati popisom značajnih ugovora izvršenih u posljednje 3 godine (za radove: 5 godina) od krajnjeg roka za dostavu ponuda. Način dokazivanja nije propisan. Naručitelj zadržava pravo zatražiti kopije certifikata (potvrda) konačnog prihvata, kojeg je potpisao nadzor/naručitelj (EC, PRAG, 2014).

Prema odjeljcima 3.3.4., 4.4.3., 4.4., 5.3.3., 5.4., 5.5. Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja kriterij za odabir ponude može biti ekonomski najpovoljnija ponuda (ENP) i najniža cijena(EC, PRAG, 2014).

Kriteriji za odabir usluga je ekonomski najpovoljnija ponuda. Ekonomska najpovoljnija ponuda sadrži skup kriterija koji služe da bi se odabrala najbolja vrijednost za novac i sa cijenom pokrila tehnička kvaliteta ponude. Tehnički kriteriji su metodologija i životopisi ključnih stručnjaka (CV). Tehnički kriteriji mogu biti podijeljeni na podkriterije.

Metodologija može biti ocijenjena kroz opis poslova (tehničke specifikacije), optimalno korištenje tehničkih i profesionalnih resursa, raspored rada, prikladnost resursa u odnosu na zadatak, podršku predloženim stručnjacima itd. Životopisima se mogu dodjeljivati bodovi za kriterije kao što su kvalifikacije, profesionalno iskustvo, geografsko iskustvo, jezične vještine itd.. Svakom pod-kriteriju pripada određeni broj bodova od 100 i to prema relevantnom značaju koji se pridaje svakome od njih ovisi o prirodi usluga te bodovi moraju biti povezani s opisom poslova što je i dodijeljen prema parametrima koje je lako identificirati(EC, PRAG, 2014).

Za nabavu robe ili radova je najniža cijena dok u posebnim slučajevim se koristi i ekonomski najpovoljnija ponuda.

Prema odjeljku 2.3.3 Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama Natjecatelji ili ponuditelji će biti isključeni iz sudjelovanja u postupcima nabave(EC, PRAG, 2014):

- a) Ako je nad njime otvoren stečaj, ako je u postupku likvidacije, ako njime upravlja osoba postavljena od strane nadležnog suda, ako je u nagodbi s vjerovnicima, ako je obustavio poslovne djelatnosti ili se nalazi u sličnom postupku prema nacionalnim propisima države sjedišta gospodarskog subjekta.
- b) Ako su gospodarski subjekt i/ili osoba ovlaštena po zakonu za zastupanje pravne osobe gospodarskog subjekta pravomoćno osuđeni za bilo koje djelo koje se odnosi na obavljanje njihove profesionalne djelatnosti.
- c) Ako su počinili težak profesionalni propust koji javni naručitelj može dokazati na bilo koji način, uključujući odluke Europske Investicijske Banke i međunarodnih organizacija.

- d) Ako nije u skladu s njihovim obvezama u vezi s plaćanjem doprinosa za socijalno osiguranje ili plaćanje poreza uskladu sa zakonskim odredbama zemlje u kojoj su osnovani, zemljama ugovornog tijela ili zemlji u kojoj ugovor je izvršen.
- e) Ako osobe koje imaju ovlasti zastupanja, odlučivanja ili kontrole, bili su predmetom presude koja ima snagu resjudicata za prijevaru, korupciju, umiješanost u zločinačkoj organizaciji, pranja novca ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti, u kojima takva nezakonita aktivnost je štetna za EU.
- f) Ako su trenutno subjekti administrativne kazne iz EU financijskih propisa.

5.2.4. Dokumentacija za nadmetanje

U procesu nabave usluga naručitelj navodi procijenjenu vrijednost nabave, dok u procesu nabave robe i radova naručitelj ne navodi procijenjenu vrijednost nabave u dokumentaciji za nadmetanje.

Prema odjeljcima 3.3.2 5.4.2. praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama U slučaju smanjivanja sposobnih natjecatelja kod ograničenog postupka razlikujemo proceduru kod nabave usluga i nabave radova. Kod nabave usluga skraćena lista sadrži 4 - 8 natjecatelja, a kod nabave radova 4 - 6 natjecatelja. Ako je broj natjecatelja veći od gornje granice, primjenjuju se dodatni kriteriji iz poziva na nadmetanje, a ako je broj natjecatelja manji od donje granice, naručitelj na podnošenje može pozvati samo one natjecatelje koji zadovoljavaju uvjete sposobnosti(EC, PRAG, 2014).

Prema odjeljcima 2.9.2 praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama propisani su svi obvezni predlošci ugovora(EC, PRAG, 2014).

Prema odjeljcima 3.3.5., 3.4.2., 4.3.4., 4.4., 4.5., 5.3.4., 5.4., 5.5., 5.6., Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama za vrijeme roka za dostavu ponuda ponuditelji mogu pismeno postavljati pitanja ne kasnije od 21 dana prije krajnjeg roka za dostavu ponuda. Naručitelj mora odgovoriti na sva postavljena pitanja ne kasnije od 11 dana prije krajnjeg roka za dostavu ponuda. U cilju transparentnosti sva pitanja i odgovori moraju biti poslana istovremeno svim ponuditeljima(EC, PRAG, 2014).

Prema odjeljku 2.8.3. Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama svi zahtjevi za pojašnjenjem ponude moraju biti podneseni u pismenom formatu i rokovi za pojašnjenjem nisu propisani(EC, PRAG, 2014).

Prema aneksima c2 i d2 Praktičnog vodiča za ugovaranje pomoći EU trećim zemljama u slučaju procedure nabave vezane uz robu ili radove, naručitelj ima pravo tražiti jamstvo za ozbiljnost ponude koje mora biti 1-2% procijenjene vrijednosti nabave, i njegovo trajanje mora biti 45 dana duže od roka valjanosti ponude(<http://ec.europa.eu>)..

Prema odjeljcima 3.3.3 Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama gospodarski subjekt ima pravo na angažiranje podizvoditelja, ali to mora navesti u svojoj ponudi. Prije potpisa ugovora sa podizvoditeljima, izvođač je obavezan tražiti odobrenje naručitelja. Izravno izvođač plaća podizvoditelja, osim u slučaju radova, kad izvođač ne ispunjava svoje, tada naručitelj direktno plaća podizvoditelja(EC, PRAG, 2014).

5.2.5. Javno otvaranje i ocjenjivanje ponuda

Prema odjeljcima 4.3.9.3., 4.4., 4.5., 5.3.9.3., 5.4., 5.5., 5.6., 3.3.10.2. Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama javno otvaranje ponude obavezno je za robu i radove, dok za usluge nije obavezno. Javno otvaranje ponuda ima definirano mjesto i vremene otvaranja ponuda, koje nemora biti istodobno s istekom roka za dostavu ponuda. Ponude otvara odbor za ocjenjivanje ponuda, prisutni predstavnici ponuditelja potpisuju se na potpisnu listu. Identitet članova odbora za ocjenjivanje ponuda trebao bi biti povjerljiv. Predstavnici ponuditelja nemaju propisano pravo uvida u ponudbene listove ponuda i davanja primjedbi na postupak javnog otvaranja ponuda(EC, PRAG, 2014).

Prema odjeljku 2.8.1. Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama odbor za ocjenjivanje ponuda sastavljen je od neparnog broja gdje su predsjednik i tajnik bez prava glasa, i to za usluge i robu minimalan broj članova je 3, dok za radove minimalan broj članova je 5. Članovi odbora za ocjenjivanje moraju imati tehničku i stručnu sposobnost. Prisustovanje sastancima za članove je obavezno, a u slučaju odsustva mora se obrazložiti u izvještaju odbora za ocjenjivanje(EC, PRAG, 2014).

Moguće je tražiti naknadu troškova ili fiksni iznos za preuzimanje dokumentacije za nadmetanje.

Prema odjeljku 2.8.2. Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama članovi odbora za ocjenjivanje ponuda obvezni su potpisati izjavu o neovisnosti i povjerljivosti. Sastanci odbora za ocjenjivanje provode se in camera i povjerljivi su, u skladu sa zakonima RH o pristupu dokumentima(EC, PRAG, 2014).

Prema odjeljku 2.8.5. Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama rok za donošenje odluke nije propisan, već je vezan uz rok valjanosti ponuda, koji iznosi 90 dana koji se može produžiti još za 90 dana(EC, PRAG, 2014).

Prema odjeljku 2.9.3.1. Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama odluka o odabiru vezana je uz rok valjanosti ponude. Nakon potpisa ugovora naručitelj je obvezan objaviti objavu odluke na način kao što je objavljena i dokumentacija za nadmetanje. Svi natjecatelji se obavještavaju, a obavezno je objavještenje i standardnim pismo do 15 dana nakon potpisa ugovora. Ne obavještavanje natjecatelja nije razlog za ništavnost odluke o odabiru(EC, PRAG, 2014).

Prema odjeljku 2.4.13. Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama Postupak se poništava ako sve tehnički prihvatljive ponude prelaze maksimalno raspoloživi iznos nabave. (EC, PRAG, 2014)

Prema odjeljku 2.9.1. praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama primitkom obavijesti ponuditelju se valjanost njegove ponude produljuje za 60 dana. Ponuditelj je obvezan poslati dokumentaciju kojom potvrđuje deklaracije iz svoje ponude, i rok za slanje dokaza je 15 dana od slanja obavijesti naručitelja. (EC, PRAG, 2014)

Moguće je odstupanje od obveze dostave dokumenata kojima se dokazuje nepostojanje razloga isključenja za ugovore ispod "međunarodnih" pragova (za usluge < 300 000 eura, za robu < 300 000 eura, za radove < 5 000 000 eura), ovisno o procjeni rizika. Starost dostavljenih dokumenata propisana je i iznosi maksimalno 1 godinu od dana slanja ponude(EC, PRAG, 2014).

Prema odjeljku 2.9.2. Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama ugovor se šalje izabranom ponuditelju koji je obvezan potpisati ga u roku 30 dana od primitka(EC, PRAG, 2014).

5.2.6. Neuobičajeno niske cijene

Prema odjeljcima 4.3.9.6 i 5.3.9.6 praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama naručitelj, pri nabavi robe i radova, može odbiti ponudu koja sadrži neuobičajeno nisku cijenu, nakon što je u pisanom obliku zatražio detalje o elementima ponude koje smatra bitnima i razmotrio ih(EC, PRAG, 2014).

5.2.7. Žalbe

Prema odjeljku 2.9.1. Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama primitkom obavijesti o potrebi dokazivanja, ponuditelju se valjanost njegove ponude produljuje za 60 dana. Ponuditelj je obvezan poslati dokumentaciju kojom potvrđuje deklaracije iz svoje ponude, i rok za slanje dokaza je 15 dana od slanja obavijesti naručitelja(EC, PRAG, 2014).

Prema odjeljku 2.4.15. Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama ponuditelji mogu izjaviti žalbu u bilo kojoj fazi postupka i to direktno naručitelju, informaciju da je izjavljena žalba nije obveza objaviti, niti žalba ima suspenzivni učinak(EC, PRAG, 2014).

Žalba nema propisano pravilo dokazivanja, sadržaj žalbe, a ni stranke žalbenog postupka nisu propisane.

Rješavanje o žalbama provodi naručitelj te postupanje naručitelja u vezi sa žalbom nije propisano.

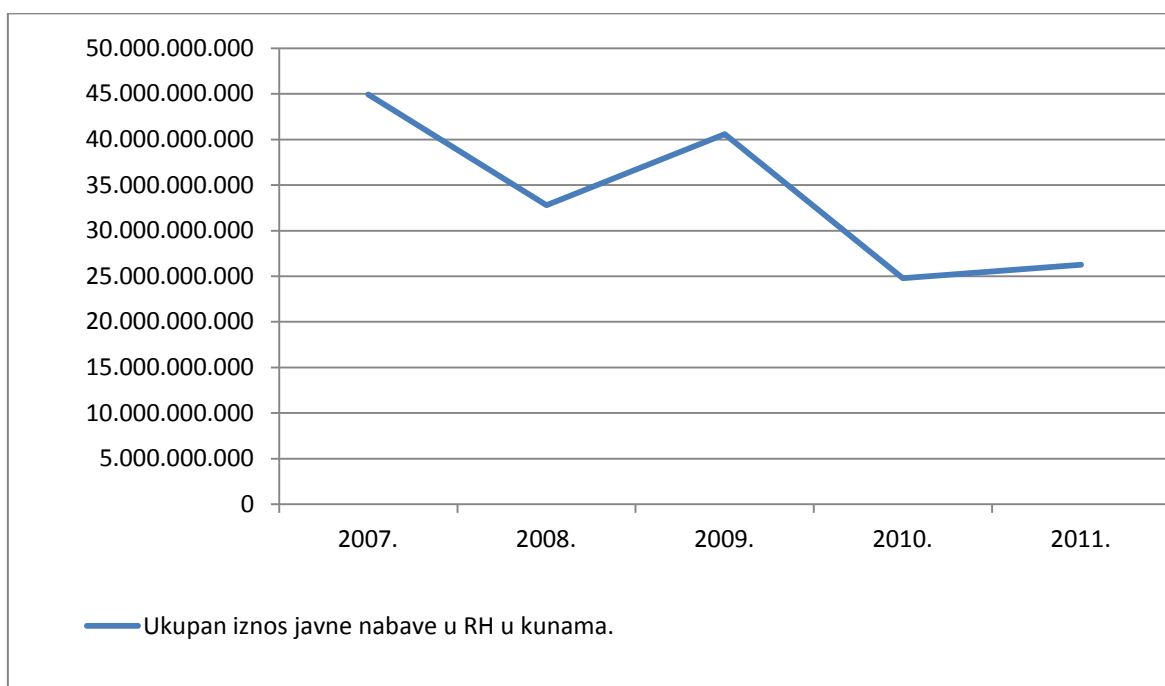
Prema odjeljku 2.8.2. Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja pomoći EU trećim zemljama sastanci odbora za ocjenjivanje porovode se in camera i povjerljivi su, u skladu sa zakonima RH o pristupu dokumentima(EC, PRAG, 2014).

Prema odjeljku 2.4.15. Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja nisu definirane naknade vezane uz izjavljivanje žalbe. (EC, PRAG, 2014)

6. PROVEDBA JAVNE NABAVE U EUROPSKOJ UNIJI I REPUBLICI HRVATSKOJ

6.1. Status procesa javne nabave u Europskoj uniji

Javna je nabava je veoma osjetljivo i važno pitanje u procesu zadovoljenja javnih potreba i javnoj potrošnji, i s tim u vezi trošenju najčešće izrazito velikih novčanih iznosa iz proračunskih ili drugih javnih sredstava (Ljubanović i Britvić-Vetma, 2011).

Grafikon 1. Ukupan iznos javne nabave u Republici Hrvatskoj.

Izvor: Autor izradi prema izvješćima sa stranice www.javnabava.hr

U radu se promatrala vrijednost javne nabave u Republici Hrvatske u razdoblju od 2007. do 2011. godine (Grafikon 1.). Prve godine promatranog razdoblja (2007.) ukupan iznos javne nabave je iznosio 44.953.560.557 kn (Grafikon 1.), a relativni udio javne nabave u BDP-u Republike Hrvatske je iznosio 14,12 % (Tablica 3.). U promatranom razdoblju 2007.-2011. godina bio je to u apsolutnim vrijednostima najveći iznos i u relativnom odnosu udjela u BDP-u Republike Hrvatske. Godine 2008. javna nabava se smanjila za 9.156.393.598 kn a navedeno smanjenje je u udjelu BDP-a iznosilo 4,57%. U trećoj promatranom razdoblja iznos javne nabave je porastao i iznosio je 40.597.519.320 kn, uz udio u BDP-u od 12,35%. 2010. godine iznos javne nabave se smanjio za 15.811.125.012

kn. Posljednje promatrane godine (2011.) iznos javne nabave je bio u apsolutnom iznosu 26.249.108.478 kn i u relativnom iznosu udjela javne nabave u BDP-u od 7,86%.

**Tablica 3. Prikaz postotnog udjela javne nabave u BDP-u zemalja članica
Europske Unije**

Država- članica EU	Godina					Prosječno 2007 - 2011, (%)
	2007., (%)	2008., (%)	2009., (%)	2010., (%)	2011., (%)	
Bugarska	16,1	15,4	16,6	16,3	16,4	16,16
Cipar	9,3	9,5	11,2	11	10,3	10,26
Češka	22,9	24,3	25,6	24,8	23,5	24,22
Estonija	17,4	18,8	20,9	19,6	18,8	19,1
Latvija	20	16,1	20,2	20,5	20,1	19,38
Litvia	16,3	16,2	16,7	17,8	16	16,6
Mađarska	20,7	20,3	23,1	23,2	22,1	21,88
Malta	14,1	13,5	13,8	13,4	14	13,76
Poljska	18,1	18,4	20,1	20,6	19,9	19,42
Rumunjska	23,7	24,1	26,2	26,1	24,6	24,94
Slovačka	23,6	21,9	24,1	23,6	22	23,04
Slovenija	15,2	16	17,3	17,7	16,9	16,62
EU 27	17,6	18,1	20	19,7	19	18,88
Hrvatska	14,12	9,55	12,35	7,5	7,86	10,28

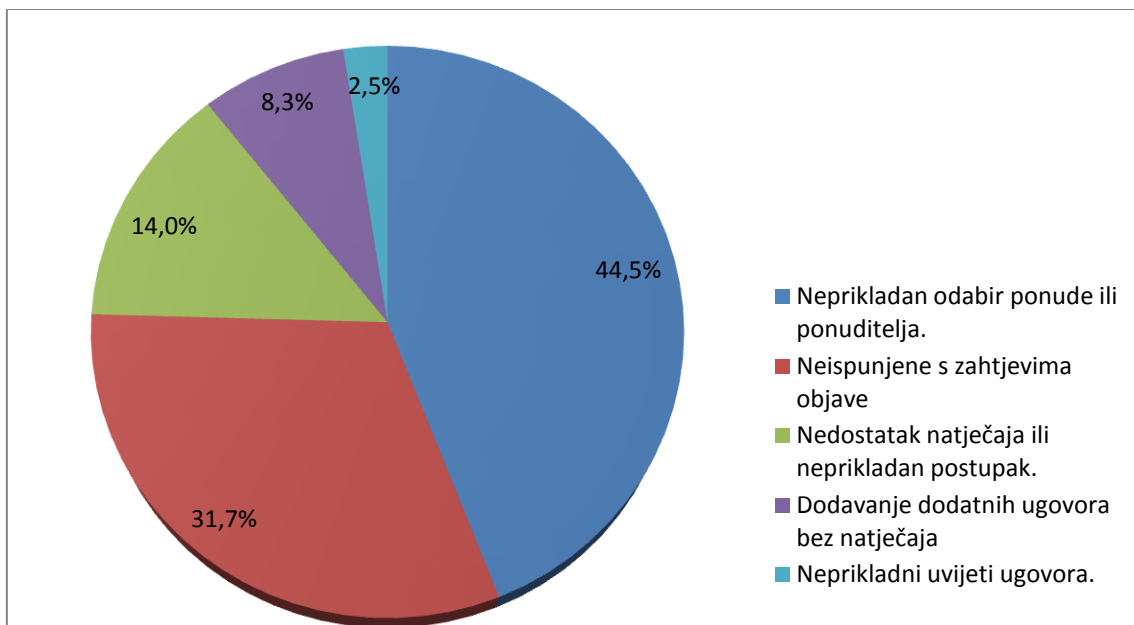
Izvor: Autor izradio prema informacijama sa internetskih stranica <http://ec.europa.eu>, javnanabava.hr i www.dzs.hr

U Tablici 3. prikazan je postotak udjela javne nabave u BDP-u zemalja koje su Europskoj Uniji pristupile 2004. i 2007. godine, prosjek Republike Hrvatske i prosjek Europske unije u razdoblju od 2007. do 2011. godine. Prosjek u Europskoj Uniji u promatranom razdoblju je 18,88 posto udjela javne nabave u BDP-u. Cipar jedini od promatranih zemalja ima prosječni manji udio javne nabave u BDP-a u promatranom razdoblju i to 10,26% dok Hrvatska ima 10,28%.

6.2. Nepravilnosti u javnoj nabavi

Prema istraživanju Europskog revizorskog suda koje je objavljeno u časopisu Panorama (<http://ec.europa.eu>) navedene su 5 najčešće nepravilnosti i to nepikladan odabir ponude ili

ponuditelja (44,5%), neispunjene s zahtjetima objave (31,7%), nedostatak natječaja ili neprikladan postupak (14,0%), dodavanje dodatnih ugovora bez natječaja (8,3%) i neprikladni uvijeti ugovora (2,5%).

Grafikon 2. Postotak i navodi najčešćih nepravilnosti u području javne nabave utvrđen od Europskog revizorskog suda

Izvor: <http://ec.europa.eu/>

Prve dvije nepravilnosti prikazane u Grafikonu 2. zajedno se javljaju u 72% slučajeva, a vezane su uz podnesene zahtjeve država članica. U nekim državama članicama, kvaliteta i dosljednost natječajne dokumentacije je oskudna što može uzrokovati probleme tijekom dodjele i provedbe ugovora. Također postoje države članice koje kroz dodatna nacionalna pravila, zakompliciraju provedbu javne nabave, stavljanje dodatnih nepotrebnih administrativnih zahtjeva (<http://ec.europa.eu>).

Treća nepravilnost vezana je uz slabosti koje se tiču natječaja i postupka javne nabave i ona se javlja u 14% slučajeva. Raspisani natječaji na općinskoj ili lokalnoj razini, čini se da su više skloni pogreškama i nepravilnostima, vjerojatno zbog kombinacije faktora rizika: kao što su slabiji administrativni kapaciteti, nedostatak iskustva i stručnosti, i u nekim slučajevima, zbog "lokalne pristranosti" pri odabiru tvrtke (<http://ec.europa.eu>).

Nepravilnost vezana uz dodavanje dodatnih ugovora javlja se u 8,3% slučajeva. Ugovori za usluge imaju veću učestalost nepravilnosti od ugovora za radove i robu. Najozbiljniji problem uključuje izravnu dodjelu dodatnih ugovora s postojećim izvođačem bez

dodatnog natječaja, čime se mijenja osnovni ugovor i mijenja ravnopravnost natjecanja(<http://ec.europa.eu>).

Nepravilnost vezana uz uvjete ugovora koji su neprikladni za ponuditelja javlja se u 2,5% slučajeva. Čak i kroz proceduralne pogreške ili evaluacije česte su nenamjerno, nastale financijske ispravke koje mogu dovesti do ozbiljnih problema za provedbu javne nabave ugovora(<http://ec.europa.eu>).

6.3. Nepravilnosti kod javne nabave u RH na programima Europske Unije u razdoblju od 2008.-2013. godine

Sustav upravljanja nepravilnostima (AFCOS sustav) razvijen je u skladu s preporukama i standardima Europske komisije, radi pravovremenog otkrivanja i izvještavanja o nepravilnostima i prijevarama (www.strukturnifondovi.hr).

AFCOS mrežu čine Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija - Porezna uprava, Carinska uprava, Sektor za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole, Ured za sprječavanje pranja novca, Sektor za financijski i proračunski nadzor, Ministarstvo gospodarstva - Uprava za sustav javne nabave, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske te Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije(www.mfin.hr).

Tablica 4. Prikaz broja utvrđenih nepravilnosti na programima Europske Unije u razdoblju od 2008.-2013. godine

Programi Europske Unije	Broj utvrđenih nepravilnosti po programima
CARDS 2003	9
CARDS 2004	2
PHARE 2005	5
PHARE 2006	7
ISPA	1
SAPARD	2
IPA I	4
IPA II	9
IPA III	5
IPA IV	6
IPA V	0
Ukupno:	50

Izvor: Autor izradio prema izvješćima sa internet stranice www.mfin.hr i www.strukturnifondovi.hr

Najviše nepravilnosti (Tablica 4.) u promatranom razdoblju ustanovljeno je u programima CARDS 2003. i IPA komponenta II, dok u programu IPA komponenta V nije bilo utvrđenih nepravilnosti. Ne uočava se smanjenje nepravilnosti s obzirom na godine natjecanja i prijavljivanja projekata.

Tablica 5. Prikaz najčešćih utvrđenih nepravilnosti na programima Europske Unije utvrđenih od EU komisije u razdoblju od 2008.-2013. godine

Nepravilnost:	Apsolutni iznos, N	Relativni iznos, %
Kršenje propisa i povreda pravila vezana uz javnu i sekundarnu nabavu	14	25,00
Nedostatak dokumentacije	5	8,93
Aktivnosti projekta nisu provedene u skladu s ugovorom	4	7,14
Svrha projekta nije ispunjena	3	5,36
Sukob interesa	3	5,36
Neopravdani troškovi	3	5,36

Izvor: Autor izradio prema izvješćima s internet stranica www.mfin.hr i www.strukturnifondovi.hr

U Tablici 5. je prikazano 6 nepravilnosti koje su se najčešće javljale od ukupno utvrđenih 26 nepravilnosti koje su se javljale ukupno 56 puta u promatranom razdoblju. Najčešća nepravilnost je kršenje propisa i povreda pravila vezana uz javnu i sekundarnu nabavu (14), zatim slijede nedostatak dokumentacije (5) te neprovedivost aktivnosti projekta u skladu s ugovorom (4). Po tri nepravilnosti utvrđene su vezano uz sukob interesa, neopravdanja troškova te ispunjenja svrhe projekta.

6.4. Radna grupa

Sa svrhom traženja kršenja pravila u projektima ESI fonda osnovana je Radna grupa o javnoj nabavi. Radna grupa o javnoj nabavi, povezana je s upravljanjem na Europskom strukturnom i investicijskom fondu i oslovljena je za kontinuirano traženja slabosti u javnoj nabavi. Osnovana je u rujnu 2013, kako bi okupila javnu upravu za regionalnu i urbanu politiku, unutarnje tržište, zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje, poljoprivredu i ruralni razvoja i pomorstva i ribarstva i Europske investicijske banke (Panorama, 2014.).

6.5. Nove odredbe u nacionalnim zakonodavstvima

Prema članku 1. pročišćenog teksta Zakona o javnoj nabavi (NN 13/14, 2013) Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

1. Direktiva 2004/17/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. kojom se usklađuju postupci nabave subjekata koji djeluju u sektorima vodoopskrbe, energetike, prometa i poštanskih usluga (SL L 134, 30. 4. 2004.),
2. Direktiva 2004/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o koordinaciji postupaka za dodjelu ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama (SL L 134, 30. 4. 2004.),
3. Direktiva 2005/75/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenog 2005. kojom se ispravlja Direktiva 2004/18/EZ o koordinaciji postupaka za dodjelu ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama (SL L 323, 9. 12. 2005.),
4. Direktiva Komisije 2005/51/EZ od 7. rujna 2005. kojom se mijenjaju Prilog XX Direktive 2004/17/EZ i Prilog VIII Direktive 2004/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o javnoj nabavi (SL L 257, 1. 10. 2005.),
5. Direktiva 2007/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2007. kojom se izmjenjuju i dopunjuju Direktive Vijeća 89/665/EEZ i 92/13/EEZ vezano uz poboljšanu učinkovitost postupka revizije u vezi s dodjelom ugovora o javnim nabavama (SL L 335, 20. 12. 2007.),
6. članci 2., 12. i 13. Direktive 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama u području obrane i sigurnosti koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji te izmjenama i dopunama (Direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ (SL L 216, 20. 8. 2009.).

U Službenom listu Europske unije L 94 od 28. ožujka 2014. godine objavljene su tri nove direktive iz područja javne nabave i to (www.javnabava.hr):

1. Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodijeli ugovora o koncesiji,
2. Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ, te

3. Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetske i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ.

Direktive na snagu stupaju 17. travnja 2014. godine. Države članice nakon toga imaju 24 mjeseca za prijenos njihovih odredbi u nacionalno zakonodavstvo (osim u slučaju elektroničke nabave, za koju će imati dodatnih 30 mjeseci). Novim se direktivama osuvremenjuju postojeći alati i instrumenti te oni postaju jednostavniji i fleksibilniji, a poduzećima, osobito malim i srednje velikim, olakšavaju nadmetanje za ugovore o javnoj nabavi. (www.hup.hr).

7. ZAKLJUČAK

Cilj EU projekata je razvijati gospodarstvo i životne standarde svih članica EU a koje je moguće samo u uvjetima slobodnog tržišnog natjecanja te transparentnog trošenja društvenih sredstava.

Hrvatska je koristila programe Europske unije u dva proračunska razdoblja i to u proračunskom razdoblju od 2000. do 2006. godine sa uspješnosti korištenja programa sa 72%, te u proračunskom razdoblju 2007. do 2013. sa informacija do 31.12.2012. sa uspješnosti 34,37%.

Europska komisija je u reviziji korištenja IPA sredstva uputila kritike na fluktuaciju kadrova i proces javne nabave u Republici Hrvatskoj.

Na temelju provedene analize moguće je ustanoviti da je izuzetno značajna provedba procedure javne nabave za uspješnost prijave i same realizacije EU projekata, a navedenu proceduru natjecanja prate javno pravna tijela koja nadziru potrošnju sredstava iz proračuna ili drugih javnih sredstava.

Javnom nabavom, te zakonodavstvom u javnoj nabavi te pravnim tijelima EU je utvrdila određena načela i standarde u postupku javne nabave za korištenja sredstava putem EU projekata u cilju onemogućavanja korupcije, povećanja transparentnosti, ravnomjernosti, jednakog tretmana prema svim sudionicima u postupku natječaja za EU projekte i korištenje EU fondova, nediskriminacije, proporcionalnosti.

Činitelji europskog prava javne nabave su zakonodavni okviri koji obuhvaćaju načela postupaka javne nabave, direktive, Uredbe Europske komisije, Vijeća i Parlamenta, Jedinostveni rječnik javne nabave te praksa Europskog suda i odluke Europske komisije.

U pregovorima s EU u Poglavlju 5., koje se odnosilo na javnu nabavu, Republika Hrvatska je gotovo u cijelosti prihvatila i slijedi europsko pravo javne nabave te je prilagodila nacionalni zakonodavni okvir (Zakon o javnoj nabavi - NN 90/11, 83/13, 143/13, 13/14; Zakon o koncesijama, Zakon o javno-privatnom partnerstvu) iz svih područja javne nabave, uključivo i koncesije, te javno-privatno partnerstvo, te je ustanovila nacionalne institucije (Ured za središnju javnu nabavu Vlade RH, Upravu za sustav javne nabave u sastavu Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Zakonom je ustanovljena Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave, Agencija za javno-privatno partnerstvo...)

odgovorne za vođenje politike i provedbu javnih nabava da bi na primjeren način mogle ispunjavati svoju zadaću.

Za bolju učinkovitost javne nabave treba više pozornosti posvetiti izradi konsolidiranog plana nabave, izradi dokumentacije za nadmetanje a dokumentaciju za nadmetanje sastavljati na način da se omogući prijava većeg broja ponuditelja te donositi odluke o odabiru prema traženim uvjetima dokumentacije za nadmetanje.

Za napredak procedure javne nabave u cilju veće učinkovitosti i transparentnosti je važno otklanjanju administrativnih ili tehničkih uzroka slabosti, što je povezano s problemom nedostatne administrativne sposobnosti promatrano u kontekstu cjelovite javne uprave i upravnog sudovanja.

8. LITERATURA

Knjige:

Bilas, V., Franc, S., Cota, A.(2011.): Predpristupni fondovi Europske unije i Republika Hrvatska, Ekon. Misao Praksa, god XX.(2011.) br. 1., 289-309..

Franjković,I. (2010.): Sustav i praksa javne nabave, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, XII, 1 - 612 .

Ivanušec, D.(2008.): Osnove novog sustava javne nabave, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 1-249.

Jakovac P. , B. Maljković (2010.) : Korištenje sredstava pretpristupnih fondova Europske Unije u Republici Hrvatskoj, Ekonomski pregled, 61 (1-2) 54-86..

Ljubanović B., Britvić - Vetma B. (2011.): Hrvatsko pravo javne nabave - usklađenost s pravom EU, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 48, 2/2011., 407 -417..

Novota S., Vlašić I., Velinova R., Geratliev K., Borissova O.(2009.): Europski fondovi za hrvatske projekte, Priručnik o financijskoj suradnji i programima koje u Hrvatskoj podupire Europska unija, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije, 1-206. .

European Commission, PRocurement And Grants for European Union external actions A Pratical Guide, European Commission, 2014., 1-163.

Narodne novine (2013) Zakon o javnoj nabavi, Zagreb: Narodne novine d.d. . NN 90/11, 83/13, 143/13, 13/14, 1. -95. str.

Internet:

http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/ljetopis/2012/sljh2012.pdf (22.05.2015)

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panorama/pdf/mag50/mag50_en.pdf (04.05.2015)

http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/modernising_rules/public-procurement-indicators-2011_en.pdf (04.05.2015)

ec.europa.eu/europeaid/prag/previousVersions/annex.do?num=2014.0&lang=en (06.07.2015)

http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/529085/IPOL_STU%282014%29529085_EN.pdf (31.08.2015)

<http://www.e92.hr/g2m/cards.html> (29.04.2015)

<http://www.hup.hr/objavljena-nova-pravila-o-ugovorima-o-javnoj-nabavi-i-koncesijskim-ugovorima.aspx> (03.07.2015)

http://www.istra-europa.eu/pages/pretpristupni_fondovi_ispa_phare_sapard (30.05.2015)

<http://www.javnanabava.hr/default.aspx?id=3671> (03.07.2015)

http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_JN-2007.pdf (22.05.2015)

http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_2008.pdf (22.05.2015)

http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_JN-2009.pdf (22.05.2015)

http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_JN-2010.pdf (22.05.2015)

http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_JN-2011.pdf (22.05.2015)

<http://limun.hr/main.aspx?id=613995&Page=8> (29.04.2015)

<http://www.mfin.hr/hr/afcos-mreza> (07.05.2015)

<http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Izvjesce%20o%20koristenju%20pomoci%20EU.pdf> (03.05.2015)

<http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Sabor%20II%20polovica%202008-10.3.2009.%20poslano.pdf> (03.05.2015)

http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Sabor_I_polovica_2009.pdf (03.05.2015)

www.mfin.hr/adminmax/docs/Prilozi.zip (03.05.2015)

http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Izvjesce_za_Sabor_II_polovica_2009.pdf (03.05.2015)

www.mfin.hr/adminmax/docs/prilozi_uz_izvjesce_1.7.-31.12.09.zip (03.05.2015)

http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Sabor_I_polovica_2010.pdf (03.05.2015)

www.mfin.hr/adminmax/docs/PRILOZI.zip (03.05.2015)

<http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Sabor%20II%20polovica%202010.pdf> (03.05.2015)

www.mfin.hr/adminmax/docs/PRILOZI.zip (03.05.2015)

[http://www.strukturnifondovi.hr/UserDocsImages/IZVJESCE_PRETPRISTUPNI_PROGR
AM_EU_1_1-30_6_11.pdf](http://www.strukturnifondovi.hr/UserDocsImages/IZVJESCE_PRETPRISTUPNI_PROGR
AM_EU_1_1-30_6_11.pdf) (03.05.2015)

[www.strukturnifondovi.hr/UserDocsImages/IPA%202007%20%E2%80%93%202013/Pril
ozi1.zip](http://www.strukturnifondovi.hr/UserDocsImages/IPA%202007%20%E2%80%93%202013/Pril
ozi1.zip) (03.05.2015)

[www.strukturnifondovi.hr/UserDocsImages/IPA%202007%20%E2%80%93%202013/Pril
ozi2.zip](http://www.strukturnifondovi.hr/UserDocsImages/IPA%202007%20%E2%80%93%202013/Pril
ozi2.zip) (03.05.2015)

[www.strukturnifondovi.hr/UserDocsImages/IPA%202007%20%E2%80%93%202013/Izvj
e%C5%A1%C4%87e_v.%20za%20Sabor_11062013.zip](http://www.strukturnifondovi.hr/UserDocsImages/IPA%202007%20%E2%80%93%202013/Izvj
e%C5%A1%C4%87e_v.%20za%20Sabor_11062013.zip) (03.05.2015)

[www.strukturnifondovi.hr/UserDocsImages/IPA%202007%20%E2%80%93%202013/Pril
ozi4.zip](http://www.strukturnifondovi.hr/UserDocsImages/IPA%202007%20%E2%80%93%202013/Pril
ozi4.zip) (03.05.2015)

[www.strukturnifondovi.hr/UserDocsImages/Documents/Izvjesce%20o%20koristenju%20p
retpristupnih%20programa%20pomoci%20-%206.13-12.13.zip](http://www.strukturnifondovi.hr/UserDocsImages/Documents/Izvjesce%20o%20koristenju%20p
retpristupnih%20programa%20pomoci%20-%206.13-12.13.zip) (03.05.2015)

9. SAŽETAK

Analizom zakonodavnih okvira javne nabave, programa Europske Unije kroz iskorištenost sredstava i nepravilnosti u provedbi projekata, cilj rada je ustanoviti značaj procedure javne nabave za prijavu i realizaciju EU projekta. Rezultati analize ukazuju na značaj procedure javne nabave za uspješnost prijave i realizacije EU projekata. Proceduru javne nabave nadziru javno pravna tijela koja nadziru i potrošnju javnih sredstava. Zakonodavstvom u javnoj nabavi te pravnim tijelima EU su se utvrdila određena načela i standardi u postupku javne nabave za korištenje sredstava putem EU projekata u cilju onemogućavanja korupcije, povećanja transparentnosti, ravnomjernosti, jednakog tretmana prema svim sudionicima u postupku prijave i realizacije EU projekata. Zakon o javnoj nabavi prati trendove zakonodavstva Europske Unije vezano uz javnu nabavu.

10. SUMMARY

The analysis of the legislative framework of public procurement, the European Union Programme for utilization of funds and irregularities in the implementation of projects, the goal of this paper is to establish the significance of public procurement procedures for the application and implementation of EU projects. The analysis results indicate the significance for the application and implementation of EU projects. The procedure of public procurement monitor public bodies that oversee the spending of public funds. Legislation in public procurement and the legal authorities of the EU are to establish certain principles and standards in public procurement procedures for the use of funds by the EU projects in order to prevent corruption, increase transparency, equal treatment for all participants in the application and implementation of EU projects. The public procurement follows trends in the European Union legislation relating to public procurement.

11. POPIS PRILOGA

1. Pregled novih slučajeva nepravilnosti zaključno s danom 30.06.2011. stranica 1.

Prilog 5: Nepravilnosti

PREGLED NOVIH SLUČAJEVA NEPRAVILNOSTI ZAKLJUČNO S DANOM 30. 6. 2011.				
RB	PROGRAM	NAZIV PROJEKTA	VRSTA NEPRAVILNOSTI	OPIS SLUČAJA
PHARE				
1.	PHARE 2006	Improved wood eco production (Poboljšana proizvodnja eko drva)	Povreda članka 18.1. Općih uvjeta (nepoštivanje roka za povrat sredstava)	Ugovor o bespovratnim sredstvima potpisan je s korisnikom s ciljem povećanja konkurentnosti i produktivnosti kao rezultat poboljšane proizvodnje kvalitetnih proizvoda. Na temelju dostavljene dokumentacije SAFU je odlučio odobriti završno financijsko izvješće te izračunao visinu neopravdanih troškova koje korisnik nije vratio u zadanom roku. SAFU istražuje pravne mogućnosti vezane uz povrat sredstava.
IPA				
2.	IPA II	Municipal Property Management in South-Eastern European Cities, „PROMISE“ (Upravljanje imovinom jedinica lokalne samouprave u gradovima Jugoistočne Europe)	Nepoštivanje pravila primjene sekundarne nabave prema aneksu IV ugovora o bespovratnim sredstvima	Ugovor o bespovratnim sredstvima potpisan je s korisnikom s ciljem promicanja održivog ulaganja u gradska područja, otvaranje novih radnih mjesta te promicanja razmjene iskustava između općina kroz umrežavanje gradova i akademskih institucija koji dijele zajednički interese. Pregledom izvješća koje je korisnik dostavio utvrđeno je da se postupak sekundarne javne nabave smatra neopravdanim te će se finalno plaćanje korisniku umanjiti u visini neopravdanog troška.
3.	IPA IV	Educating and empowering visually impaired students and students with physical disabilities for integration in the labour market (Edukacija i osnaživanje slabovidnih učenika i studenata s tjelesnim invaliditetom za integraciju u tržište rada)	Povreda članka 2.4.4. PRAG-a (kršenje propisa koji se odnose na javnu nabavu)	U postupku sekundarne javne nabave sklopljen je ugovor između korisnika i ponuđača u svrhu upravljanja provedbom projekta. Tijekom kontrolnog posjeta od strane ASOO-a utvrđeno je da se postupak sekundarne javne nabave smatra neopravdanim te je navedeni ugovor raskinut, a neopravdani trošak vraćen. Slučaj se smatra zatvorenim.

2. Pregled novih slučajeva nepravilnosti zaključno s danom 30.06.2011. stranica 2.

Prilog 5: Nepravilnosti

4.	IPA IV	Creating new opportunities for knowledge based economy in the field of computing and computer engineering (Stvaranje novih mogućnosti u gospodarstvu temeljenog na znanju u području računalstva i računalnog inženjerstva)	Povreda članka 2.4.4. PRAG-a (kršenje propisa koji se odnose na javnu nabavu)	U postupku sekundarne javne nabave sklopljen je ugovor između korisnika i ponuđača u svrhu upravljanja provedbom projekta. Tijekom kontrolnog posjeta od strane ASOO-a utvrđeno je da se postupak sekundarne javne nabave smatra neopravdanim te je navedeni ugovor raskinut, a neopravdani trošak vraćen. Slučaj se smatra zatvorenim.
----	--------	---	---	---

PREGLED OTVORENIH SLUČAJEVA NEPRAVILNOSTI ZAKLJUČNO S DANOM 30. 6. 2011.				
RB	PROGRAM	NAZIV PROJEKTA	VRSTA NEPRAVILNOSTI	OPIS SLUČAJA
CARDS				
1.	CARDS 2003	Training and education of prosecutors (Treninzi i edukacija tužitelja)	Povreda članka 103. Uredbe Vijeća EU br. 1605/2002 - Financijska uredba koja se primjenjuje na opći proračun EU (aktivnost projekta nije provedena u skladu s uredbom)	Ugovorom je bila predviđena isporuka knjiga. S obzirom da je isporučen manji broj primjeraka od ugovorenog, dobavljač je dostavio dopis u kojem potvrđuje da neke knjige nisu dostavljene jer u trenutku dostave nisu bile dostupne na tržištu, a naknadnog tiskanja tih knjiga nije bilo te je predložio dostavu drugih pravnih knjiga iste količine i vrijednosti. SAFU nije prihvatio naknadnu dostavu knjiga kao dovoljnu korektivnu mjeru uzimajući u obzir svrhu i održivost projekta, te je utvrdio nepravilan iznos koji je potrebno vratiti.
2.	CARDS 2003	Upgrading of vocational education and training schools (VET schools) (Unaprjeđenje škola za strukovno obrazovanje i osposobljavanje)	Povreda Dodatka IV Natječajne procedure (nedostatak dokumentacije)	U postupku sekundarne javne nabave korisnik je sklopio Ugovor o nabavi IT opreme, Ugovor o pružanju usluga prevodenja te Ugovor o pružanju konzultantskih usluga. Zbog nedostatka dokaza o izvršenim uslugama, nastali troškovi se smatraju neopravdanima te je SAFU uputio korisniku zahtjev za povrat sredstava u visini neopravdanih troškova. Korisnik nije vratio sredstva u danom roku te SAFU istražuje pravne mogućnosti vezano uz povrat sredstava.
3.	CARDS 2003	Sustainable development in the Areas of Special State Concern – ASSC. Suplies for Vukovar social	Povreda Dodatka II, članka 1.1. Financijskog Sporazuma za program CARDS 2003 (svrha projekta nije	Krajnjem korisniku je od strane dobavljača isporučena roba i oprema sukladno uvjetima iz ugovora. Prilikom provođenja kontrole od strane SAFU-a i revizora EU utvrđeno je da se

Pregled novih slučajeva nepravilnosti zaključno s danom 30.06.2011. stranica 3.

Prilog 5: Nepravilnosti

		infrastructure (Održivi razvoj u područjima od posebne državne skrbi. Nabava socijalne infrastrukture za Vukovar)	ispunjena)	oprema koju je dobavljač dostavio za krajnjeg korisnika ne koristi, obzirom da se radilo o opremi koja se koristi samo za određenu vrstu nastave, koju trenutno Škola ne održava. Zbog nemogućnosti korištenja navedene opreme Škola je predložila da se ona donira drugoj školi ili sveučilištu u području od posebne državne skrbi, a o čemu će odluku donijeti SAFU u dogovoru s MRRŠVG-om. Trenutno se traži odgovarajuća institucija koja će primiti navedenu donaciju.
4.	CARDS 2004	Provision of Social services for elderly people in the municipalities of Majur and Donji Kukuruzari through the provision of Home care (Pružanje socijalnih usluga za starije osobe u općinama Majur i Donji Kukuruzari kroz pružanje usluga kućne njege)	Povreda Dodatka IV Natječajne procedure (kršenje propisa koji se odnose na javnu nabavu)	Analizom natječajne dokumentacije za provođenje postupka sekundarne javne nabave utvrđeno je da je korisnik prekršio odredbe postupka provođenja sekundarne javne nabave, jer nije odabrana najpovoljnija ponuda, nego ponuda s najboljim odnosom cijene i kvalitete. Budući da je korisnik odbio prihvatiti neprihvatljivost navedenog troška, u studenom 2010. organiziran je sastanak između SAFU i korisnika s ciljem postizanja dogovora. Dogovor oko prihvatljivosti troška nije postignut te SAFU planira odobriti završno financijsko izvješće ne priznajući prihvatljivost spornog troška. Korisnik je dostavio završno financijsko izvješće koje je SAFU odobrio ne priznajući prihvatljivost spornog troška. SAFU je uputio korisniku zahtjev za povrat sredstava u visini neopravdanih troškova koje korisnik mora vratiti u roku od 45 dana od odobrenja izvješća.
PHARE				
5.	PHARE 2006	Establishment of Air Quality Monitoring and Management System – Provision of Equipment (Lot 6) (Uspostava sustava za praćenje i upravljanje kvalitetom zraka – Nabava opreme (Lot 6)	Povreda članka 9.1 Općih uvjeta ugovora (neizvršavanje isporuke ugovorene opreme)	Slijedom neizvršenja ugovornih obaveza od strane isporučitelja (neizvršavanje isporuke ugovorene opreme), u skladu s člankom 9.1. općih uvjeta, SAFU je obavijestio isporučitelja o raskidu ugovora i obvezi povrata cjelokupnog iznosa predujma. Obzirom da sredstva nisu vraćena u zadanom roku, pokrenut je ovršni postupak protiv korisnika. Korisnik nije predao žalbu na rješenje o ovrsti te je ona postala pravno valjana.
6.	PHARE 2006	Establishment of Air Quality Monitoring and Management System	Povreda članka 9.1 Općih uvjeta ugovora (neizvršavanje isporuke	Slijedom neizvršenja ugovornih obaveza od strane isporučitelja (neizvršavanje isporuke ugovorene opreme), u skladu s člankom

3

Pregled novih slučajeva nepravilnosti zaključno s danom 30.06.2011. stranica 4.

Prilog 5: Nepravilnosti

		– Provision of Equipment (Lot 7) (Uspostava sustava za praćenje i upravljanje kvalitetom zraka – Nabava opreme (Lot 7)	ugovorene opreme)	9.1. općih uvjeta, SAFU je obavijestio isporučitelja o raskidu ugovora i obvezi povrata cjelokupnog iznosa predujma. Obzirom da sredstva nisu vraćena u zadanom roku, pokrenut je ovršni postupak protiv korisnika. Korisnik nije predao žalbu na rješenje o ovrsti te je ona postala pravno valjana.
7.	PHARE 2006	SME Pilot Grant Scheme – Support for Increasing the Competitiveness and Exports of Croatian SMEs, project title: “Enhancing Competitiveness and increasing export of steel construction” (Potpora konkurentnosti izvozu hrvatskih malih i srednjih poduzeća; Naziv projekta: Povećanje konkurentnosti i povećanje izvoza željeznih konstrukcija)	Povreda članka 18.1. Općih uvjeta ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava (neizvršavanje povrata u roku od 45 dana od zahtjeva	Tijekom trajanja provedbe projekta neke od predviđenih aktivnosti nisu bile provedene (održano je manje edukacija nego što je predviđeno) te je zbog toga potrošeno manje sredstava od iznosa predujma. Korisnik bespovratnih sredstava bio je obavezan vratiti neiskorištena sredstva, ali nije izvršio svoje obveze u danom roku. Korisniku je odobreno vraćanje neiskorištenih sredstava u 6 mjesečnih rata. Trenutno je uplatio 5 od 6 rata te će slučaj biti zatvoren kada uplati posljednju šestu ratu.
8.	PHARE 2006	SME Pilot Grant Scheme – Support for Increasing the Competitiveness and Exports of Croatian SMEs (Potpora konkurentnosti izvozu hrvatskih malih i srednjih poduzeća; (Naziv projekta: Dalmatinska hrana na istočno-europskom stolu - DAL/FEAST)	Povreda članka 2 Općih uvjeta ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava (obveza dostavljanja informacija te financijskih i narativnih izvješća)	Korisnik bespovratnih sredstava je u tijeku provedbe projekta prestao dostavljati obvezna izvješća propisana ugovorom. S obzirom da zbog nedostatka informacija SAFU nije mogao utvrditi prihvatljive troškove, ugovor je raskinut. Korisnik je proglasio bankrot. SAFU je kontaktirao stečajnog upravitelja i zatražio plaćanje traženog iznosa. Održano je sudijsko ročište koje je potvrdilo da SAFU ima pravo na puni iznos traženog povrata nakon što imovina korisnika bude prodana i dugovi isplaćeni vjerovnicima s višim prioritetom.
SAPARD				
9.		Improving the Processing and Marketing of Agricultural and Fisheries Products (Poboljšanje prerade i marketing poljoprivrednih i ribarskih proizvoda)	Povrede Pravilnika o provedbi SAPARD programa; odjeljak A, članak 14. i odjeljak B, članak 4. (neopravdano korištenje sredstava)	Utvrđeno je da je u postupku nabave opreme korisnik prekršio odredbe Pravilnika o provedbi SAPARD programa i to na način da je kupio opremu koja nije nova. SAPARD agencija je raskinula ugovor i zatražila povrat sredstava. S obzirom da okolnosti slučaja ukazuju na namjeru pogrešnog prikazivanja podataka, podnesena je kaznena prijava nadležnom Državnom odvjetništvu te je pokrenut postupak ovrhe radi povrata

4

5. Pregled novih slučajeva nepravilnosti zaključno s danom 30.06.2011. stranica 5.

Prilog 5: Nepravilnosti

RB	PROGRAM	NAZIV PROJEKTA	VRSTA NEPRAVILNOSTI	OPIS SLUČAJA
<p>sredstava. Državno odvjetništvo je podnijelo zahtjev za pokretanje istrage Županijskom sudu protiv osumnjičenih. Općinsko državno odvjetništvo, Zagreb Kazneni odjel prikupljaju iskaze zaposlenih te su zatražili dostavu dokumenata vezano uz predmet, koje je SAPARD agencija dostavila. O statusu slučaja i poduzetim mjerama redovito se izvještava.</p>				
PREGLED ZATVORENIH SLUČAJEVA NEPRAVILNOSTI ZAKLJUČNO S DANOM 30. 6. 2011.				
CARDS				
1.	CARDS 2003	Sustainable development in the Areas of Special State Concern - ASSC (Održivi razvoj u područjima od posebne državne skrbi)	Povreda članka 1. Ugovora o nabavi opreme (aktivnost projekta nije provedena u skladu s ugovorom)	Krajnji korisnik i dobavljač sklopili su ugovor o isporuci opreme (tokarska oprema) te o održavanju potrebnih edukacija za njeno korištenje. Navedena oprema je dostavljena od strane dobavljača za krajnjeg korisnika, ali nisu provedene sve potrebne edukacije. SAFU je dogovorio da će dobavljač održati još 4 edukacije za krajnjeg korisnika što je on i učinio te se time slučaj smatra zatvorenim.
2.	CARDS 2004	Una Avan Tourism	Ostale nepravilnosti	SAFU je zaprimio telefonsku prijavu da postoji sumnja na veći broj nepravilnosti u provedbi projekta. Prilikom provođenja kontrole korisnika te temeljem korisnikovog završnog financijskog izvješća SAFU je utvrdio da su se određena sredstva projekta koristila nenamjenski radi pokrivanja troškova koji nisu bili vezani uz projekt. Korisnik je vratio sva sredstva koja je nenamjenski koristio, što je vidljivo iz računa korisnika te iz priložene dokumentacije. Obzirom da su se navedena sredstva utrošila na provedbu aktivnosti projekta, SAFU nema osnove za raskid ugovora. SAFU je zatražio od korisnika da mu dostavi dodatnu dokumentaciju kako bi utvrdili da li su se sve aktivnosti provodile u skladu s projektom. Korisnik je dostavio zatraženu dokumentaciju te je SAFU utvrdio da su sve aktivnosti provedene u skladu s projektom te je SAFU odobrio

5

6. Pregled novih slučajeva nepravilnosti zaključno s danom 30.06.2011. stranica 6.

Prilog 5: Nepravilnosti

RB	PROGRAM	NAZIV PROJEKTA	VRSTA NEPRAVILNOSTI	OPIS SLUČAJA
				završno financijsko izvješće. Slučaj se smatra zatvorenim.
PHARE				
3.	PHARE 2005	Project documentation for sewer system by the cross border river Kupa/Kolpa (Projektna dokumentacija za kanalizacijski sustav prekogranične rijeke Kupe / Kolpa) Jointly eko - action for clean up the banks all around the river Kupa and Čabranka (Zajednička eko - akcija čišćenja priobalja oko rijeke Kupe i Čabranke) Development of cross border tourist trails Kolpa valey (Razvoj prekograničnih turističkih staza u nizini rijeke Kolpa)	Povreda članka 18. Općih uvjeta ugovora (nepoštivanje uvjeta ugovora)	Provjeravajući završna financijska izvješća, koja je korisnik dostavio SAFU-u, utvrđeno je da su se određena sredstva namijenjena za provođenje projekata koristila nenamjenski u svrhu pokrivanja troškova (redovnih kamata) koji nisu bili vezani uz provođenje projekata. Također, korisnik nije dostavio svu dokumentaciju potrebnu da bi se opravdali troškovi vezani uz plaćanje izrade projektne dokumentacije za izgradnju kanalizacijskog sustava prekogranične rijeke Kupe/Kolpa, izrade programa čišćenja, obnove ilegalnih odlagališta otpada, promotivnog spota, sjenica, košara za smeće, drvenih mostova i klupa za turističke putove. SAFU-a je uputio korisniku zahtjev za povrat sredstava u visini neopravdanih troškova. Kao službeni nositelj projekta MRRŠVG je izvršilo puni povrat sredstava te se slučaj smatra zatvorenim.
4.	PHARE 2005	Technical Assistance in developing a training network for human resources in the logistics and transport sectors „ADRIAFORM“ (Tehnička pomoć u razvoju trening mreže za ljudske potencijale u sektoru transporta i logistike „ADRIAFORM“)	Povreda članka 2.1. Općih uvjeta za Grant ugovore (nedostatak dokumentacije)	Utvrđeno je da korisnik nije dostavio sve dokaze za opravdanje troškova. SAFU je suspendirao finalno plaćanje i zatražio povrat sredstava. Obzirom da sredstva nisu vraćena u zadanom roku, SAFU je podnio ovršni prijedlog da se pokrene ovršni postupak protiv korisnika. Korisnik nije predao žalbu na rješenje o ovrsti, te je ona provedena. Sredstva su vraćena te se slučaj smatra zatvorenim.
5.	PHARE 2005	Traceability Technological Infrastructures in Interaction Processes between Indoor and Outdoor Environment for Control Systems in Logistics Areas „APLOMB“ (Sljedivost tehnološke infrastrukture u interakciji procesa	Povreda članka 2.1. Općih uvjeta za Grant ugovore (nedostatak dokumentacije)	Utvrđeno je da korisnik nije dostavio sve dokaze za opravdanje troškova. SAFU je suspendirao finalno plaćanje i zatražio povrat sredstava. Obzirom da sredstva nisu vraćena u zadanom roku, SAFU je podnio ovršni prijedlog da se pokrene ovršni postupak protiv korisnika. Korisnik nije predao žalbu na rješenje o ovrsti, te je ona provedena. Sredstva su vraćena te se slučaj smatra zatvorenim.

6

7. Pregled novih slučajeva nepravilnosti zaključeno s danom 30.06. 2011. stranica 7.

Prilog 5: Nepravilnosti

		između unutarnjeg i vanjskog okruženja za kontrolu sustava u logističkom području "APLOMB")		
6.	PHARE 2006	Cross-border Cooperation between Croatia and Italy – PHARECBC / INTERREG III A – New Adriatic Neighborhood Programme; Cheese Route (Prekogranična suradnja između Italije i Hrvatske - PHARECBC / INTERREG III A - Novi Adriatic program; Sima ruta)	Povreda članka 14. Općih uvjeta ugovora (aktivnosti projekta nisu provedene u skladu s ugovorom)	SAFU je utvrdio da su se određena sredstva projekta koristila nenamjenski, radi pokrivanja troškova koji nisu bili vezani uz projekt. Također, utvrđeno je da nedostaje potrebna dokumentacija, kao i postojanje određenih nepravilnosti u provedbi projekta. Korisnik je vratio sva sredstva koja je nenamjenski koristio, što je vidljivo iz računa korisnika i priložene dokumentacije. Obzirom da su se navedena sredstva utrošila na provedbu aktivnosti projekta, SAFU nema osnove za raskid ugovora. Na temelju dostavljene dokumentacije SAFU je odlučio odobriti „završno financijsko izvješće“ te izračunao visinu neopravdanih troškova zbog nedostatka dokumentacije. Korisnik je izvršio povrat sredstava te se slučaj smatra zatvorenim.
SAPARD				
7.		Investment in Agricultural holdings (Ulaganje u poljoprivredna gospodarstva)	Povreda članka 5. t. 7. Ugovora o dodijeli sredstava iz SAPARD programa (sumnja na prijevare zbog neispravne dokumentacije)	Utvrđeno je da korisnik nije osigurao sve potrebne dokumente kojima se povezuju upisani podaci iz građevinskog dnevnika s podacima u građevinskoj knjizi. Ujedno je utvrđeno da podaci iz završnih plaćanja (fakture o plaćanjima) nisu dostatno dokumentirani. Korisnik je naknadno dostavio zatraženu dokumentaciju među kojom su inspektori Odjela za kontrolu utvrdili da je u građevinskom dnevniku izvršeno naknadno upisivanje podataka o izvršenim radovima. Također, na dostavljenom dokumentu utvrđeno je da potpisi i pečati korisnika ne odgovaraju onima iz ranije uzetih preslika. SAPARD agencija je raskinula Ugovor s korisnikom. S obzirom da okolnosti slučaja ukazuju na namjeru pogrešnog prikazivanja podataka tj. falsificiranje dokumentacije, SAPARD agencija je podnijela kaznenu prijavu Županijskom državnom odvjetništvu. ŽDO u Zagrebu ustupilo je predmet ODO u Varaždinu koje je

7

8. Pregled novih slučajeva nepravilnosti zaključno s danom 30.06.2011. stranica 8.

Prilog 5: Nepravilnosti

				uvidom u predmetnu dokumentaciju odbacilo kaznenu prijavu protiv osumnjičenih te se slučaj smatra zatvorenim.
--	--	--	--	---

Kratice:
ARR – Agencija za regionalni razvoj
ASO – Agencija za strukovno obrazovanje
SAFU – Središnja agencija za financiranje i ugovaranje
DEU – Delegacija Europske unije

8

11. POPIS TABLICA

Naziv tablice.	Stranica
Tablica 1. Prikaz financijskih sredstava na raspolaganju Republici Hrvatskoj preko programa CARDS, PHARE, ISPA I SAPARD do 31.12.2010. godine	10
Tablica 2. Prikaz financijskih sredstava na raspolaganju Republici Hrvatskoj preko programa IPA do 31.12.2012. godine	12
Tablica 3. Prikaz postotnog udjela javne nabave u BDP-u zemljama članica Europske Unije	43
Tablica 4. Prikaz broja utvrđenih nepravilnosti na programima Europske Unije u razdoblju od 2008. do 2013. godine	45
Tablica 5. Prikaz najčešćih nepravilnosti na programima Europske Unije utvrđenih u razdoblju od 2008. do 2013. godine.	46

12. POPIS GRAFIKONA

Naziv grafikona.	Stranica
Grafikon 1. Ukupan iznos javne nabave u Republici Hrvatskoj	42
Grafikon 2. Postotak i navodi najčešćih nepravilnosti u području javne nabave utvrđen od Europskog revizorskog suda	44

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Diplomski rad

Poljoprivredni fakultet u Osijeku
Sveučilišni diplomski studij, smjer Agroekonomika

Značaj procedure javne nabave za prijavu i realizaciju EU projekta

Zvonimir Lalić

Sažetak:

Analizom zakonodavnih okvira javne nabave, programa Europske Unije kroz iskorištenost sredstava i nepravilnosti u provedbi projekata, cilj rada je ustanoviti značaj procedure javne nabave za prijavu i realizaciju EU projekta. Rezultati analize ukazuju na značaj procedure javne nabave za uspješnost prijave i realizacije EU projekata. Proceduru javne nabave nadziru javna pravna tijela koja nadziru i potrošnju javnih sredstava. Zakonodavstvom u javnoj nabavi te pravnim tijelima EU su se utvrdila određena načela i standardi u postupku javne nabave za korištenje sredstava putem EU projekata u cilju onemogućavanja korupcije, povećanja transparentnosti, ravnomjernosti, jednakog tretmana prema svim sudionicima u postupku prijave i realizacije EU projekata. Zakon o javnoj nabavi prati trendove zakonodavstva Europske Unije vezano uz javnu nabavu.

Rad je izrađen pri: Poljoprivredni fakultet u Osijeku

Mentor: Prof.dr.sc. Ivan Štefanić

Broj stranica:64

Broj grafikona:2

Broj tablica:5

Broj literaturnih navoda:130

Broj priloga:8

Jezik izvornika: hrvatski

Ključne riječi: Javna nabava, projekti EU, zakonodavstvo, postupak, uspješnost

Datum obrane:

Stručno povjerenstvo za obranu:

1. Izv. prof.dr.sc. Jadranka Deže, predsjednik
2. Prof.dr.sc Ivan Štefanić,mentor
3. Doc.dr.sc. Snježana Tolić,član

Rad je pohranjen u: Knjižnici Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Kralja Petra Svačića 1d.

BASIC DOCUMENTATION CARD**University of Josip Juraj Strossmayer in Osijek****Graduate thesis****Faculty of Agriculture in Osijek****University Graduate Studies, Agricultural Economics**

The significance of public procurement procedures for application and implementation of EU projects.

Zvonimir Lalić

Abstract:

The analysis of the legislative framework of public procurement, the European Union Programme for utilization of funds and irregularities in the implementation of projects, the goal of this paper is to establish the significance of public procurement procedures for the application and implementation of EU projects. The analysis results indicate the significance of procedure for successful application and implementation of EU projects. The procedure of public procurement monitor public bodies that oversee the spending of public funds. Legislation in public procurement and the legal authorities of the EU are to establish certain principles and standards in public procurement procedures for the use of funds by the EU projects in order to prevent corruption, increase transparency, equal treatment for all participants in the application and implementation of EU projects. The public procurement follows trends in the European Union legislation relating to public procurement.

Thesis performed at: Faculty of Agriculture in Osijek**Mentor:** Prof.dr.sc. Ivan Štefanić**Number of pages:**64**Number of figures:**2**Number of tables:**5**Number of references:**130**Broj priloga:**8**Original in:** Croatian**Key words:** European Union, public procurement**Thesis defended on date:****Reviewers:**

1. Izv. prof.dr.sc. Jadranka Deže, predsjednik
2. Prof.dr.sc Ivan Štefanić,mentor
3. Doc.dr.sc. Snježana Tolić,član

Thesis depositet at: Libraty Faculty of Agriculture in Osijek, Josip Jurja Strossmayer of University in Osijek, Kralja Petra Svačića 1d.